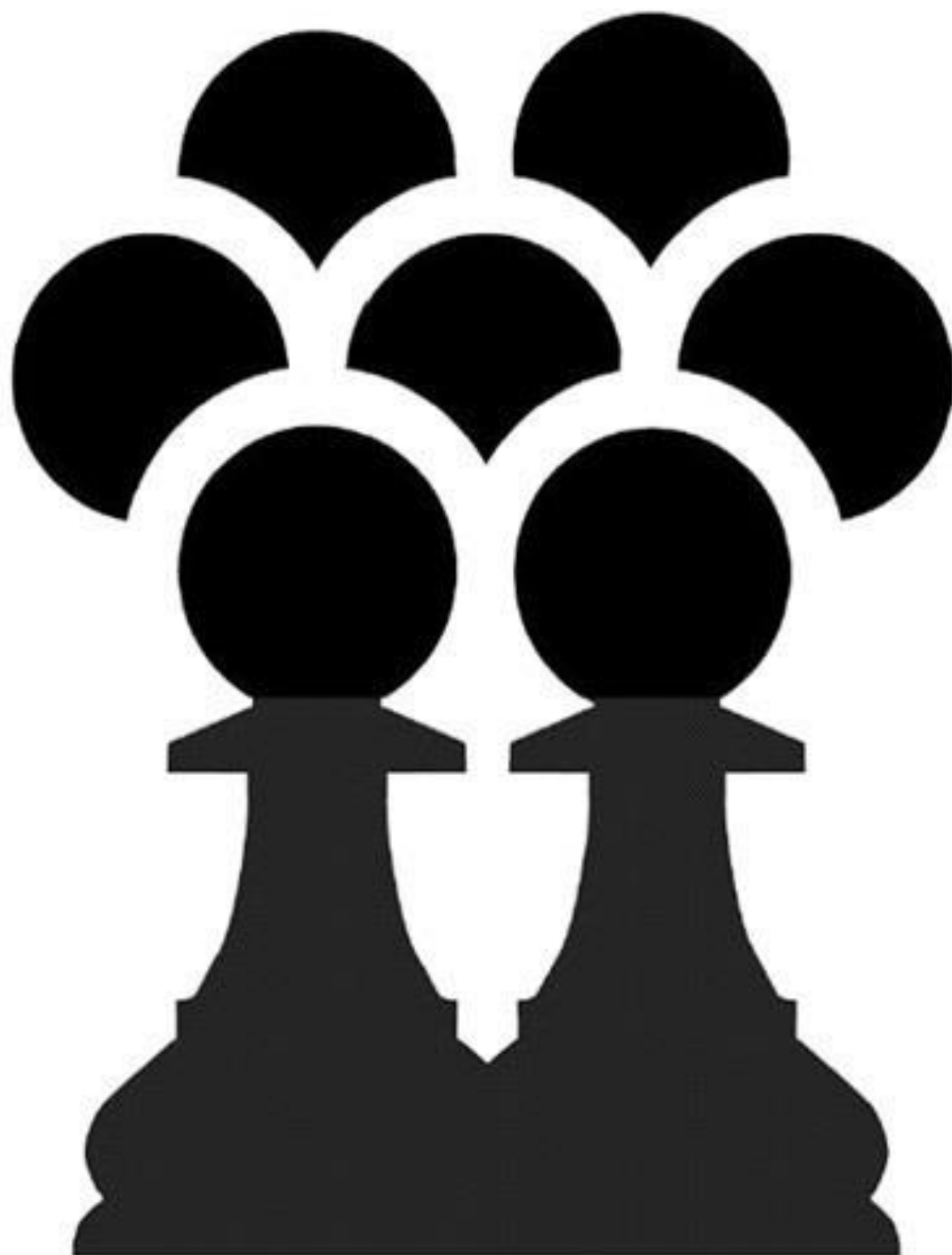

Clubblad van Schaakvereniging Promotie Zoetermeer

de Promoot

jaargang **71** | nummer **3** | juni 2023

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **71** | nummer **3** | juni 2023

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: Buurthuis 't Span: Sullivanlijn 31, Zoetermeer (wijk 28, Noordhove)
 Website: **www.svpromotie.nl**
 Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 144,- / junioren (t/m 20 jr): € 69,- / studenten: € 69,- /
 leskosten € 20,- / alleen extern: € 65,00
 Donaties: minimaal € 25,00
 Bankrekening: NL79 INGB 0002 4053 62, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: Gerhard Eggink, Hans Meijer, Manuel Nepveu, Gerard Swart, Jan Veldhuizen, Rob de Vries

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	S. Kooiman (Stephan)	Bonaire 22 2721 LJ Zoetermeer	(06) 34 16 79 10 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	T.J.P. Morcus (Ton)	Azaleapark 15 2724 JA Zoetermeer	(06) 29 47 98 46 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Dongestraat 18 2652 DP Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	M. Hettfleisch (Maurice)	Zijlstraat 135 2353 NN Leiderdorp	(06) 13 18 31 03 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	R.W. Minnema (Rens)		jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	adres	telefoon + e-mail	
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29	redactie.depromoot @gmail.com
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35	
webmaster svpromotie.nl	R.W. Minnema (Rens)		rwminnema@hotmail.com	
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl	

➔ www.svpromotie.nl ⬅

Inhoud

Intro 1:	Redactioneel	<i>redactie</i>	blz. 2
Intro 2:	Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	2
Intern:	De boekenkast	<i>Maarten Wichhart</i>	3
Intern:	Stand na de 33 ^e ronde (22 mei 2023)	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Extern:	Scorebordjournalistiek	<i>Maurice Hettfleisch</i>	5
Partij:	Beat the Master	<i>Bram Albertus</i>	5
Extern:	Alle uitslagen en eindstanden	<i>redactie</i>	6
Partij:	Door het oog van de naald	<i>Manuel Nepveu</i>	7
Partijen:	Indrukken die afdrukken	<i>Hans Meijer</i>	8
Varia:	Promotie naar een Dame! Een serieus voorstel	<i>Jan Willem Duijzer</i>	10
NK toen:	Halve finales Nederlands kampioenschap [2]	<i>Bernard Bannink</i>	11
Opgaven:	Kort maar krachtig	<i>redactie</i>	13
Partijen:	Spelen tegen schaakcoryfeeën	<i>Paul van der Werve</i>	14
Varia:	150-jarig jubileum KNSB – postzegelblokje	<i>Henk Alberts</i>	15
Ru Ru:	Rudi's rubriek	<i>Rudi Matai</i>	16
Varia:	Erwtensoep mag alleen groen zijn	<i>Chris Schoon</i>	19
Varia:	Thomas More en Erasmus	<i>Jan Willem Duijzer</i>	20
Opgaven:	Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	21
Varia:	Fischer Random Chess	<i>Rens Minnema</i>	22
Z v v Z:	De zetten van van Zetten: Tijd	<i>Maarten van Zetten</i>	24
Varia:	Wat een kwaliteit!	<i>Gerhard Eggink</i>	26
Varia:	150-jarig jubileum KNSB – Tom Poes	<i>Henk Alberts</i>	27
Terugblik:	Mijn schaakgeschiedenis [3]	<i>Bas van de Graaf</i>	28
Varia:	Post Mortem in Astana	<i>Jan Willem Duijzer</i>	29
Partij:	Sportief!	<i>Bert Ouwens</i>	30
Womischa:	Schaken op woensdagmiddag	<i>Ton Morcus</i>	31
Varia:	Schaakgraven (voorpublicatie)	<i>Henk Alberts</i>	32
Pf6-h4:	I'll be back !!!	<i>John Tan</i>	34
Puzzel:	Winterpuzzel 2023	<i>Jan Blankespoor</i>	35
Oude doos:	Kensal Green Cemetery	<i>Manuel Nepveu</i>	36
Partij:	Stop die pion!	<i>Erwin Guijt</i>	39
Opgaven:	Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	41
Agenda:	Alle evenementen t/m zomer 2023	<i>bestuur</i>	42

Citaat van de maand [1]

"Ja, ik stond zeer slecht, maar ik zat erg lekker!"

[Jeroen de Roo, als antwoord op de vraag waarom hij in de simultaan tegen GM Erik van der Doel nog steeds niet opgaf toen hij met twee stukken achter ook nog zijn dame verloor]

intro		Redactioneel	Henk Alberts Rob de Vries
--------------	---	---------------------	--

Het heeft even geduurd, maar dan heb je ook wat... Nadat het kerstnummer was "verplaatst" naar februari, zou het maartnummer overeenkomstig worden verschoven naar een meinumner. Om verschillende redenen is dat net niet gelukt: eerst was er te weinig aangeleverd (foei!), toen ging maar liefst de helft van de redactie met vakantie, en daarna was het Pinksteren, zonder clubavond op maandag. Het voordeel is dan weer wel dat er door de redactie langer kon worden gelobbyd, zodat het al met al toch weer een lekker dik nummer met een zeer gevarieerde inhoud is geworden.

En zo zit u nu in een juninumner te lezen. Een nummer waarin letterlijk 'van de wieg tot het graf op schaakgebied' geschreven wordt. Want natuurlijk met de uitslagen en partijen uit het heden, maar ook weer met veel geschiedenis. Die geschiedenis betreft dan vooral de eigen schaakgeschiedenis, gaat over het NK in 1991 en eindigt bij Thomas More en Erasmus. Ten slotte legt onze materiaalcommissaris uit waarom yoghurt alleen nog maar rose mag zijn en natuurlijk in deze Promoot ook de oplossing en de winnaars van de Kerstpuzzel Winterpuzzel.

Wij wensen iedereen een mooie (schaak)zomer toe. En voor het volgende seizoen: we'll be back !!!

intro		Van de voorzitter	Jaap van den Berg
--------------	--	--------------------------	------------------------------------

Op het moment van schrijven zijn de competities vrijwel afgerond. Ben Ahlers bekroonde een sterk seizoen met het kampioenschap. Hij en Bernard Bannink waren een klasse apart. Het was mooi te zien dat een aantal jeugdleden in de loop van het seizoen de overstap van de jeugd naar de senioren gemaakt heeft. Daarmee heeft de integratie van de speelavonden van de jeugd en de senioren meteen al zijn vruchten afgeworpen. En is dat ook een stimulans voor onze jeugdleider Rens Minnema en clubgenoten die les geven op de maandagavond. Daarnaast konden we het kampioenschap vieren van Promotie H1 in de Haagse Schaakbond. Volgend jaar speelt het team weer in de hoogste klasse van de bond.

We hebben ook meegedaan aan het 150-jarig bestaan van de KNSB. Op 24 april hebben we een aanschuifsimultaan georganiseerd tegen grootmeester Erik van den Doel. Jeugdleden en een aantal van hun ouders beten de spits af en hielden lang stand. Daarna schoven de senioren aan. Van hen wist alleen Bram Albertus de grootmeester te verslaan. Vier deelnemers mochten op 31 mei aantreden in een simultaan bij de landelijke jubileumbijeenkomst in het Spoorwegmuseum in Utrecht.

De interne en externe competities zijn weliswaar afgelopen, maar we kunnen blijven schaken. Om te beginnen de Rapiddriedaagse en vanaf 3 juli de zomercompetitie. Beide toernooien zijn vrij toegankelijk voor alle schakers. Wellicht een idee om schaakliefhebbers uit uw omgeving kennis te laten maken met onze vereniging. In de loop van 2023 komen er meer mogelijkheden voor Zoetermeerders om te gaan schaken. Er komen in onze stad in navolging van andere steden en dorpen schaaktafels. Via onze website houden we u op de hoogte.

Ik wens ieder een goede zomer toe.

intern	De boekenkast	Maarten Wichhart
---------------	----------------------	-----------------------------

Dit nummer van het veelgeprezen clubblad krijgt u in handen op de laatste speelavond van de interne competitie. U weet na vanavond hoe het afgelopen is. Wie promoveren en degraderen? U weet ook al wie op 31 mei snelschaakkampioen geworden is? Dat kan ik nu ook nog niet voorspellen. Wat weten we al wel?

Ben Ahlers is in ieder geval soeverein kampioen. Vanaf begin tot eind aan kop gestaan. Eind april en begin mei had Ben wat moeilijke weken en morste wat punten. De laatste paar ronden waren echter weer foutloos, en na de voorlaatste ronde was het verschil voor de concurrentie niet meer te overbruggen. Bernard miste door persoonlijk ongemak een aantal wedstrijden in het begin van het jaar, en moest in de achtervolging. Hij deed dat met verve, maar het bleek uiteindelijk niet genoeg om Ben te achterhalen.

Er zijn ook al een aantal winnaars in de verschillende ratinggroepen bekend. Joost Mostert pakt de winst in de groep tot 1900. Pieter Hijma wint tot 1500. Als enige deelnemer is dat wellicht geen bijzondere prestatie, maar prijzen pakken is altijd leuk. Rob de Vries pakt de medaille in de ratinggroep tot 1400. Het is weer een mooie competitie geweest. Het eerste seizoen sinds jaren dat niet onderbroken werd door de covid-pandemie. Het was ook het jaar van de doorstroming vanuit de jeugdafdeling. Met Djezz Kanbier, Reinier Jansen en Siem de Vries zijn er dit jaar flink wat jeugdleden doorgeschoven richting de seniorencompetitie. Ook was er een eenmalig optreden van Alec Veld. Wellicht zullen we hem de komende jaren vaker zien terugkomen. Verschillende factoren hebben een rol gespeeld. Allereerst het enthousiaste optreden van jeugdleider Rens, die spelers motiveert om het eens bij de senioren te proberen. Daarnaast zien we dat het hebben van een gedeelde speelavond de drempel voor een overstap duidelijk kleiner maakt. Nieuwe aanwas houdt onze competitie gezond, dus laten we zorgen dat deze ontwikkeling zich doorzet.

Dit seizoen werd ook voor het eerst op de locatie in 't Span gespeeld. Een fijne locatie waar we hopelijk nog lang met plezier zullen spelen. In de bar staat een rijke boekenkast. Maar, zult u denken, daar staan toch alleen maar boeken die voor een schaker niet interessant zijn. Een eerste blik geeft inderdaad weinig pakkende titels, zoals "Theezakjes vouwen", "Maskers als kunstvorm", "Karakterpoppen van stof", "Zeg het met bloemen" en "De mooiste voornaam voor uw baby". Maar dan staat daar ineens een boek genaamd "Siciliaans testament". Daar moeten toch alle belangrijke facetten van mijn geliefde opening behandeld worden. En ineens zie ik meer boeken staan die over schaken gaan. Het boek "Wegwezen" gaat zeker over mooie agressieve zetten die de stukken van de tegenstander terugdwingen. "De laatste strohalm", de titel zegt het al, is een boek over de laatste kans in een moeilijke schaakstelling. Het laatste deel van de serie is genaamd "Rien ne va plus". Als u bij dit boek bent is die laatste strohalm er duidelijk niet meer en kunt u de partij beter opgeven. Het boek "Queen" van Alex Haley zal alle geheimen van de dame-eindspelen uit de doeken doen. Een verdieping hierop zal te vinden zijn in het boek genaamd "Vier vrouwen". Mijn lievelingsboek uit de kast is toch wel "Het matarese mysterie". Een boek waarin geheimzinnige mataanvallen centraal staan.

Ik zou zeggen, kijk eens goed in die boekenkast of u er ook een interessant boek kunt ontdekken. Als u het aardig aan Theo vraagt, mag dat vast wel een weekje mee naar huis.

□

[red.] Maarten kon het bij aanleveren van zijn artikel natuurlijk nog niet weten, maar de redactie weet het wel: snelschaakkampioen werd Max Kanbier door in de finale met 2-0 van Bram Albertus te winnen.

intern	Stand na de 33^e ronde (periode 3, ronde 11, 22 mei 2023)	Maarten Wichhart
---------------	---	-------------------------

groep 1				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	B. Ahlers	438	2039	2163
2	B. Bannink	414	2190	2259
3	M. Wichhart	339	1985	1946
4	J. Baas	339	1959	1989
5	J.W. Duijzer	330	2109	2008
6	J. Mostert	330	1879	1868
7	P. van der Werve	330	2031	1928
8	S. de Swart	324	1956	1942
9	M. Hettfleisch	309	1898	1941
10	H. Ouwens	306	1897	1897
11	R. Minnema	300	1870	1840
12	B. Albertus	294	1952	2117
13	S. Kooiman	288	1760	1813
14	J. Heskes	285	1736	1886
15	G. Eggink	267	1873	1787
16	B. van de Graaf	261	1721	1841
17	J. Koster	261	1880	1808
18	J. Blankespoor	239	1879	1783
19	D. Brinkman	212	1503	1636
20	R. de Vries	188	1331	1563

groep 2				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	T. Morcus	269	1850	1848
2	M. Nepveu	266	1894	1829
3	H. Minnema	254	1710	1766
4	H. Boerkamp	248	1748	1845
5	J. Tan	248	1760	1823
6	J. Sibbing	225	1846	1638
7	E. Guijt	216	1764	1764
8	R. Matai	215	1594	1664
9	D. Ramadan	202	--	1600
10	J. Lipka	198	--	1721
11	J. Veldhuizen	196	1682	1522
12	J. van den Berg	192	1695	1607
13	D. Kanbier	190	--	1636
14	S. de Jong	183	1790	1719
15	M. Engelsman	182	--	1634
16	F. Martens	182	1555	1590
17	J. Vane	180	1526	1536
18	G. Toxopeus	174	1559	1525
19	D. van Nies	170	1556	1585
20	R. Jansen (j)	170	--	1542
21	P. Hijma	164	1434	1417
22	C. Schoon	156	1395	1502
23	C. Remie	130	--	1263
24	S. de Vries (j)	128	--	1244
25	N. van den Berg	106	--	1343
26	J. de Roo	96	1343	1088
27	D. Strikwerda	96	--	1120

**Deze ranglijsten staan in volgorde van
TOTAAL aantal punten (periode 1 + 2 + 3),
in tegenstelling tot die op de website**

Citaat van de maand [2]

"Dat zou mij in een gewone partij nooit overkomen"

[standaard-reactie van Manuel Nepveu, als hij bij het woensdagmiddagschaak (zie hierboven)
weer eens een sterke zet van de tegenstander "over het hoofd ziet"
(om de term "een stuk wegblunderen" niet te gebruiken)]

<i>extern</i>	Scorebordjournalistiek	Maurice Hettfleisch
---------------	-------------------------------	----------------------------

Deze Promoot komt uit in een competitieuwe periode. De teams hebben hun laatste wedstrijden gespeeld, de resultaten daarvan zijn bij velen van jullie bekend. Een mening over de prestaties van de teams hebben de kritische volgers al gevormd, een reflectie op de prestaties mijnerzijds zal daar weinig impact op hebben. Er zijn zelfs al teamleiders geweest die zich zo verantwoordelijk voelden voor de resultaten, dat zij zich vrijwillig hebben verantwoord bij het bestuur. Dank Chris, maar was niet nodig hoor. Volgend jaar beter!

Waar nog weinig aandacht voor is geweest, zijn de persoonlijke resultaten van de schakers. Ter voorbereiding op de Speler van het jaar-verkiezing is dat niet te onderschatten informatie, alhoewel ik vermoed dat enige bijdrage van mijn kant niet kan opboksen tegen de column van mijn interne collega over het competitieverloop van dit jaar.

Hieronder een bijzondere vermelding van de topscorers met een resultaat van 75% en hoger in de teams waar zij voor ingedeeld zijn.

De beste scores van dit seizoen komen op naam van Bernard en Eelco, met beiden 80%. Bernard heeft in zijn tien wedstrijden in K1 en H1 acht punten gehaald: 2 uit 2 in de HSB-competitie, 6 uit 8 in de KNSB-competitie, met puntverlies door twee remises en één nederlaag. Ook Eelco komt aan een score van 80% in zijn wedstrijden voor K1, met 4 uit 5. Enkel in de wedstrijd tegen het profteam uit Anna Paulowna moest hij een nederlaag incasseren. Jan Willem haalde een iets lagere score (3½ uit 5), maar is in de KNSB-competitie wel ongeslagen gebleven. In de HSB-competitie lukte hem dat net niet, maar in beide competities samen is een score van 8 uit 11 (≈ 73%) een erg mooi resultaat.

Uit het ongeslagen kampioensteam H1 komen, naast Bernard en Jan-Willem, nog twee topscorers: Han ongeslagen met 4 uit 5 en Sipke met 4½ uit 6. In H2 haalde Rens 4½ uit 6, bij H3 springen de scores van Rudi (3 uit 3) en John (4 uit 5) er uit.

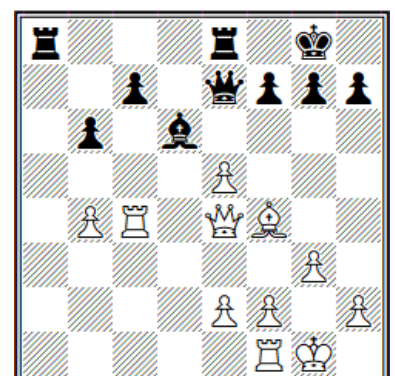
Voor volgend seizoen heb ik tenslotte nog heugelijk nieuws te melden: er zijn genoeg aanmeldingen om een derde KNSB-team in te schrijven! Hier zullen ook verschillende jeugdspelers meespelen: ik ben erg benieuwd hoe zij het gaan doen!

<i>partij</i>	Beat the Master	Bram Albertus
---------------	------------------------	----------------------

Na de simultaan op 24 april tegen grootmeester Erik van den Doel mochten vier deelnemers op 31 mei aantreden bij de simultaan in het Spoorwegmuseum in Utrecht. Bram Albertus (die op 24 april als enige van GM van den Doel won) wist daarbij grootmeester Loek van Wely op remise te houden:

GM Loek van Wely – Bram Albertus

1. Pf3 d5 2. c4 e6 3. g3 Pf6 4. Lg2 Le7 5. O-O O-O 6. d4 b6 7. cxd5 exd5
8. Pc3 Lb7 9. Lf4 a6 10. Tc1 Pbd7 11. Pe5 Pxe5 12. dxe5 Pe4 13. Pxe4 dxe4
14. Dc2 Lc5 15. Lxe4 Lxe4 16. Dxe4 De7 17. a3 a5 18. Tc4 Tfe8 19. b4 axb4
20. axb4 Ld6 (diagram) 21. exd6 Dxe4 22. Txe4 Txe4 23. dxc7 f6
24. Td1 Kf7 25. Td8 Te8 26. Tb8 g5 27. Ld6 Ke6 28. Txb6 Kd7 29. e3 Te6
30. Tb8 Te8 31. Tb6 Te6 32. Lc5 Txb6 33. Lxb6 Ta1+ 34. Kg2 g4 35. Ld4 Tb1
36. Lxf6 Kxc7 37. h3 h5 38. hxg4 hxg4 39. Le7 Kd7 40. Lc5 Ke6 41. e4 Ke5
42. f3 Tb2+ 43. Lf2 gxf3+ 44. Kxf3 Txb4 45. Le3 Txe4 ½-½

extern	Alle uitslagen + eindstanden	redactie
---------------	-------------------------------------	-----------------

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match-punten	bord-punten	eindstand
K1	KNSB 2B	Promotie K1 – De Wijker Toren 1 Zukertort Amstelveen 2 – Promotie K1 Promotie K1 – Fischer Z 1 SOPSWEPS'29 1 – Promotie K1 Promotie K1 – AAS 1 SG Max Euwe 1 – Promotie K1 VAS 2 – Promotie K1 Promotie K1 – Europarcs MACH 1 Kennemer Combinatie 2 – Promotie K1	2½ - 5½ 2½ - 5½ 6 - 2 5½ - 2½ 5½ - 2½ 5 - 3 3½ - 4½ 2½ - 5½ 3 - 5	10 uit 18	37 uit 72	5 ^e (10 teams)
K2	KNSB 4F	Schaakmat Westland 2 – Promotie K2 Promotie K2 – Fianchetto 1 DSC Delft 3 – Promotie K2 Promotie K2 – SHTV 1 LSG 5 – Promotie K2 DD 2 – Promotie K2 Promotie K2 – Sliedrecht 2 Shah Mata 1 – Promotie K2	3½ - 4½ 5½ - 2½ 4 - 4 3½ - 4½ 2 - 6 5½ - 2½ 4½ - 3½ 6½ - 1½	9 uit 18	32 uit 72	4 ^e (9 teams)
H1	HSB 1B	Promotie H1 – SHTV 2 Rijswijk 2 – Promotie H1 Promotie H1 – DD 2 Scheve Toren 2 – Promotie H1 Promotie H1 – DSC 3 Schaakmat Westland 2 – Promotie H1	6 - 2 3½ - 4½ 5 - 3 0 - 8 7 - 1 3½ - 4½	12 uit 12 !!!	35 uit 48	1 ^e (7 teams)
H2	HSB 1A	RSC-Belgisch Park 1 – Promotie H2 Promotie H2 – DD 3 Promotie H2 – DSC 4 HSV 1 – Promotie H2 DSC 2 – Promotie H2 Promotie H2 – Haeghe Ooievaar 1	4 - 4 5 - 3 7 - 1 5 - 3 4½ - 3½ 5 - 3	7 uit 12	27½ uit 48	3 ^e (7 teams)
H3	HSB 2A	Promotie H3 – Rijswijk 3 DSC 6 – Promotie H3 Promotie H3 – SHTV 3 Voorburg 1 – Promotie H3 Promotie H3 – RSC-Belgisch Park 2 Lierse 1 – Promotie H3	3½ - 4½ 6 - 2 4 - 4 4½ - 3½ 4½ - 3½ 4½ - 3½	3 uit 12	21 uit 48	7 ^e (7 teams)
KNSB-beker (poule C)		ronde 1: Promotie vrij ronde 2: Promotie – Schaakmat Westl. ronde 3: Philidor Leiden - Promotie ronde 4: Promotie – DSC Delft	----- 3½ - ½ 0 - 4 1½ - 2½	uitgeschakeld		
HSB-beker		ronde 1: Promotie – SHTV	1½ - 2½	uitgeschakeld		

partij	Door het oog van de naald	Manuel Nepveu
---------------	----------------------------------	--------------------------

Het spelen van open toernooien, zoals ik dat tientallen jaren heb gedaan, ontleent (ontleende) zijn charme aan twee dingen: vakantie vieren en de kans krijgen om het misschien op te mogen nemen tegen gekwalificeerde spelers. Erop uittrekken met een zeer divers gezelschap heeft wel iets. In wisselende samenstelling heb ik dat mogen ervaren met de volgende lieden: Ben Ahlers, Bernard Bannink, Willem Broekman, Gerhard Eggink, Frits Hoorweg, de betreurde Henk Luitjes, Hans Meijer, Henk Noordhoek. (En nu maar hopen dat ik niemand vergeten ben...). Over de wederwaardigheden heb ik steeds misantropisch verslag gedaan en een en ander is te lezen in oude edities van dit clubblad. (Piep)kleine gebeurtenissen die toch zijn blijven hangen. Wat te denken van Andorra 2002, alwaar een der onzen, duidelijk smoorverliefd, steeds naarstig zocht naar een publieke telefoon ("Ich muss mal nach Holland bellen."), van Willems sprong in het slootje dat Pinka heette, van Bernard die in een soort bed en breakfast kostbare vazen omkegelt die al decennia onaangeroerd zijn gebleven, van Hans die na een uiterst schlemielig verlies dagenlang varianten oplepelt tot de anderen er een punthoofd van kregen, van Frits Hoorweg die met zijn aso-petje per se het Karl May museum in Dresden wilde bekijken, van Henk Luitjes die een FM dolde en met een paard tegen een dame remise hield, van Henk Noordhoek die iedereen met een kutsmoes telkens weer alle bergen over joeg vóór aanvang van de partijen. Verschillende karaktertjes, maar het harmonieerde wonderwel gedurende zo'n dikke week.

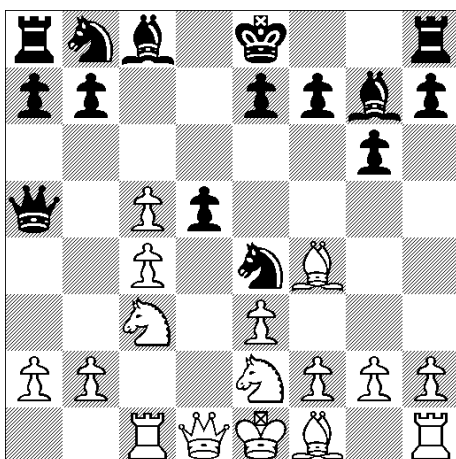
Wat het treffen van gekwalificeerde spelers betreft heeft Bernard daar het meest van mogen profiteren, maar ook anderen kregen hun deel en zeker niet zonder succes. Henk Noordhoek sloeg ooit in een remiseachtige stelling resoluut een remiseaanbod af, kennelijk niet wetende dat hij een IM tegenover zich had. Die kennelijk wat pissig reageerde. Remise werd het uiteindelijk wel.

Ikzelf had in dit opzicht ook mijn ervaringen. Onder andere staat de partij tegen GM Robert Zelcic in Oberwart, 2001, me zeer helder bij, een mooi gevecht waarbij ik een dame-eindspel pas op zet 74 verloor. Hij heeft er echt voor moeten knokken, winst was zeker geen 'foregone conclusion'.

De nu volgende partij speelde ik in het Open van Andorra 2014. Het was de eerste ronde, mijn tegenstander een IM die in Frankrijk werkte als schaaktrainer (als ik het indertijd allemaal goed begrepen heb).

C. Navrotescu - MN, Andorra 19 juli 2014

1. d4 Pf6, 2. c4 g6, 3. Pc3 d5, 4. Lf4 Lg7, 5. e3 c5, 6. dxc5 Da5, 7. Tc1 Pe4, 8. Pge2

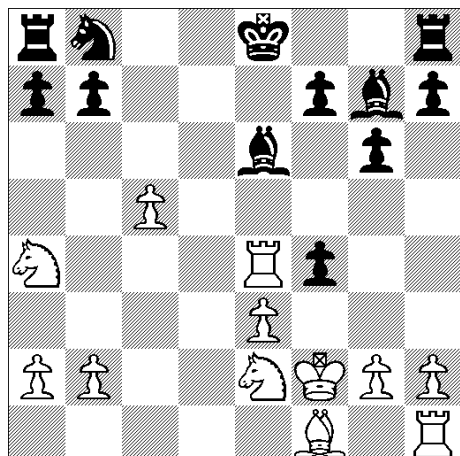
Ik heb lange tijd de Grünfeld op mijn openingsrepertoire gehad, maar daar was voor 2000 al resoluut een eind aan gekomen. In een opwelling, dus zonder er echt diep over te hebben nagedacht speelde ik tegen de IM deze opening, waar ik als zwartspeler dus al bijna twee decennia geen zaken meer mee had gedaan. Ik meen me te herinneren dat de door Wit gespeelde zet niet zo gebruikelijk was.

8. ... dxc4, 9. Da4+ Dxa4, 10. Pxa4 e5

Hier was 10. ... Ld7 wel zo veilig geweest, met gelijkspel.

11. Txc4 Pxf2, 12. Kf2x exf4, 13. Te4+ Le6?

Hier was 13. ... Kf8 duidelijk beter, met licht voordeel voor Wit.

14. Pxf4 0-0, 15. Lc4?!

Wit pakt het cadeautje niet uit met Pxe6, misschien wel omdat hij het schaakje dat daarop volgt niet prettig vond. Vervolgens ontstaat een stelling waarbij Zwart geforceerd op de remise kan afstevenen.

15. ... Lxc4, 16. Txc4 b5!, 17. cxb6 axb6, 18. Pxb6 Txa2, 19. Pd3 Lxb2, 20. Tc2 Ta1, 21. Txa1 Lxa1, 22. Ke2 Lg7, 23. Tc7 Pa6, 24. Ta7 Pb8, 25. Pb4 Le5, 26. h3 Ld6, 27. P6d5 Lxb4, 28. Pxb4 Tc8, 29. Ta8 Tf8 en hier bood Wit remise aan (½-½).

Door het oog van de naald. Zwart had het lastig gekregen als mijn meesterlijke opponent op zet vijftien de sterkste zet had gespeeld.

Is schaken dan toch een geluksspelletje?

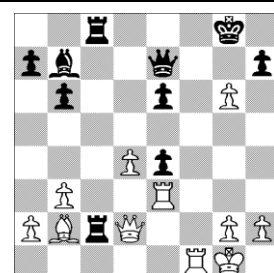
□

partijen	Indrukken die afdrukken	Hans Meijer
-----------------	--------------------------------	--------------------

Elke schaker heeft ergens in zijn of haar geheugen schaakpartijen opgeslagen die een onvergetelijke indruk op hem of haar gemaakt hebben. Het zijn indrukken die voorgoed met 'onuitwisbare inkt' in het geheugen afgedrukt staan. Ik ben bij mijzelf nagegaan welke partijen er bij mij in de top 10 staan. Om te beginnen heb ik de elf schaakboekjes van Hans Bouwmeester (HB1-11) uit mijn boekenkast gehaald en nog eens doorgekeken. Een andere bron was de *Chess Curiosities* website van Tim Krabbé (TK) waar hij 110 fantastische zetten geeft. Ook *The Joys of Chess* (2011) van Christian Hesse (CH) bevat een schat aan informatie. En voor wie dit alles nog niet genoeg is verwijs ik naar de Greatest Chess Games of All Time op chess.com (CC).

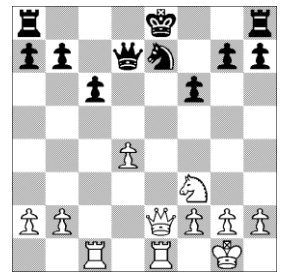
[1] Johannes Zukertort – Joseph Blackburne, Londen, 1883

1.c4 e6 2.e3 Pf6 3.Pf3 b6 4.Le2 Lb7 5.0–0 d5 6.d4 Ld6 7.Pc3 0–0 8.b3 Pbd7 9.Lb2 De7 10.Pb5 Pe4 11.Pxd6 cxd6 12.Pd2 Pdf6 13.f3 Pxd2 14.Dxd2 dxc4 15.Lxc4 d5 16.Ld3 Tfc8 17.Tae1 Tc7 18.e4 Tac8 19.e5 Pe8 20.f4 g6 21.Te3 f5 22.exf6 Pxf6 23.f5 Pe4 24.Lxe4 dxe4 25.fxg6 Tc2 (diagram) 26.gxh7+ Kh8 27.d5+ e5 28.Db4 T8c5 29.Tf8+ Kxh7 30.Dxe4+ Kg7 31.Lxe5+ Kxf8 32.Lg7+ Kg8 33.Dxe7 1–0 (HB5 pp.25-28)

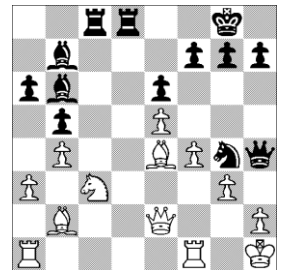
[2] Wilhelm Steinitz – Curt von Bardeleben, Hastings, 1895

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.c3 Pf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Lb4+ 7.Pc3 d5
8.exd5 Pxd5 9.0–0 Le6 10.Lg5 Le7 11.Lxd5 Lxd5 12.Pxd5 Dxd5 13.Lxe7 Pxe7
14.Te1 f6 15.De2 Dd7 16.Tac1 c6 (diagram) 17.d5 cxd5 18.Pd4 Kf7
19.Pe6 Thc8 20.Dg4 g6 21.Pg5+ Ke8 22.Txe7+ Kf8 23.Tf7+ Kg8 24.Tg7+ Kh8
25.Txh7+ 1–0 (CC #39; HB1 pp.154-156; CH pp.396-397)

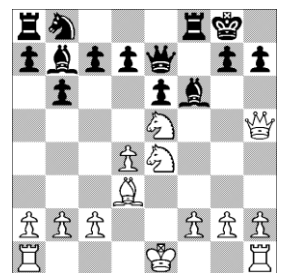
[3] Georg Rotlewi – Akiba Rubinstein, Lodz, 1907

1.d4 d5 2. Pf3 e6 3.e3 c5 4.c4 Pc6 5.Pc3 Pf6 6.dxc5 Lxc5 7.a3 a6 8.b4 Ld6
9.Lb2 0–0 10.Dd2 De7 11.Ld3 dxc4 12.Lxc4 b5 13.Ld3 Td8 14.De2 Lb7
15.0–0 Pe5 16.Pxe5 Lxe5 17.f4 Lc7 18.e4 Tac8 19.e5 Lb6+ 20.Kh1 Pg4
21.Le4 Dh4 22.g3 (diagram) Txc3 23.gxh4 Td2 24.Dxd2 Lxe4+ 25.Dg2 Th3 0–1
(CC #9; HB5 pp.72-75)

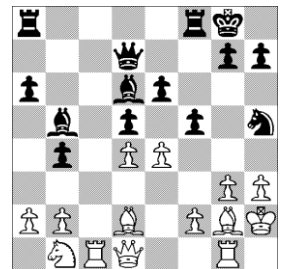
[4] Edward Lasker - George Thomas, London casual, 1912

1.d4 e6 2. Pf3 f5 3. Pc3 Pf6 4.Lg5 Le7 5.Lxf6 Lxf6 6.e4 fxe4 7.Pxe4 b6
8.Pe5 0–0 9.Ld3 Lb7 10.Dh5 De7 (diagram) 11.Dxh7+ Kxh7 12.Pxf6+ Kh6
13.Peg4+ Kg5 14.h4+ Kf4 15.g3+ Kf3 16.Le2+ Kg2 17.Th2+ Kg1 18.Kd2# 1–0
(CC #15; HB11 p.128; CH pp.202-203)

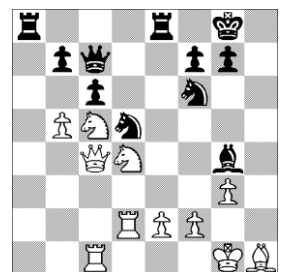
[5] Friedrich Sämisch – Aaron Nimzowitsch, Kopenhagen, 1923

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 b6 4.g3 Lb7 5.Lg2 Le7 6.Pc3 0–0 7.0–0 d5 8.Pe5 c6
9.cxd5 cxd5 10.Lf4 a6 11.Tc1 b5 12.Db3 Pc6 13.Pxc6 Lxc6 14.h3 Dd7
15.Kh2 Ph5 16.Ld2 f5 17.Dd1 b4 18.Pb1 Lb5 19.Tg1 Ld6 20.e4 (diagram) fxe4
21.Dxh5 Txf2 22.Dg5 Taf8 23.Kh1 T8f5 24.De3 Ld3 25.Tce1 h6 0–1
(CC #17; HB5 pp.95-98)

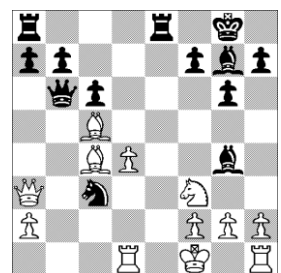
[6] Richard Reti – Alexander Aljechin, Baden-Baden, 1925

1.g3 e5 2.Pf3 e4 3.Pd4 d5 4.d3 exd3 5.Dxd3 Pf6 6.Lg2 Lb4+ 7.Ld2 Lxd2+
8.Pxd2 0–0 9.c4 Pa6 10.cxd5 Pb4 11.Dc4 Pbx5 12.P2b3 c6 13.0–0 Te8
14.Tfd1 Lg4 15.Td2 Dc8 16.Pc5 Lh3 17.Lf3 Lg4 18.Lg2 Lh3 19.Lf3 Lg4 20.Lh1 h5
21.b4 a6 22.Tc1 h4 23.a4 hxg3 24.hxg3 Dc7 25.b5 axb5 26.axb5 (diagram) Te3
27.Pf3 cxb5 28.Dxb5 Pc3 29.Dxb7 Dxb7 30.Pxb7 Pxe2+ 31.Kh2 Pe4
32.Tc4 Pxf2 33.Lg2 Le6 34.Tcc2 Pg4+ 35.Kh3 Pe5+ 36.Kh2 Txf3 37.Txe2 Pg4+
38.Kh3 Pe3+ 39.Kh2 Pxc2 40.Lxf3 Pd4 41.Tf2 Pxf3+ 42.Txf3 Ld5 0–1
(TK #64; CC #12; HB3 pp.142-149)

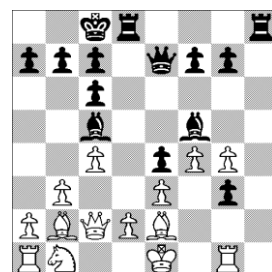
[7] Donald Byrne – Robert Fischer, New York, 1956

1.Pf3 Pf6 2.c4 g6 3. Pc3 Lg7 4. d4 0–0 5.Lf4 d5 6.Db3 dxc4 7.Dxc4 c6 8.e4 Pbd7
9.Td1 Pb6 10.Dc5 Lg4 11.Lg5 Pa4 12.Da3 Pxc3 13.bxc3 Pxe4 14.Lxe7 Db6
15.Lc4 Pxc3 16.Lc5 Tfe8+ 17.Kf1 (diagram) Le6 18.Lxb6 Lxc4+ 19.Kg1 Pe2+
20.Kf1 Pxd4+ 21.Kg1 Pe2+ 22.Kf1 Pc3+ 23.Kg1 axb6 24.Db4 Ta4 25.Dxb6 Pxd1
26.h3 Txa2 27.Kh2 Pxf2 28.Te1 Txe1 29.Dd8+ Lf8 30.Pxe1 Ld5 31.Pf3 Pe4
32.Db8 b5 33.h4 h5 34.Pe5 Kg7 35.Kg1 Lc5+ 36.Kf1 Pg3+ 37.Ke1 Lb4+
38.Kd1 Lb3+ 39.Kc1 Pe2+ 40.Kb1 Pc3+ 41.Kc1 Tc2# 0–1 (TK #79; CC #5)

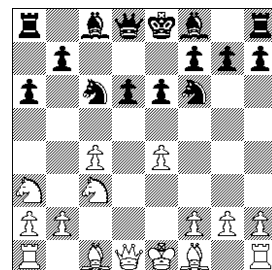
[8] Bent Larsen – Boris Spassky, Belgrado, 1970

1.b3 e5 2. Lb2 Pc6 3.c4 Pf6 4.Pf3 e4 5.Pd4 Lc5 6.Pxc6 dxc6 7.e3 Lf5 8.Dc2 De7
9.Le2 0–0–0 10.f4 Pg4 11.g3 h5 12.h3 h4 13.hxg4 hxg3 14.Tg1 (diagram) Th1
15. Txh1 g2 16.Tf1 Dh4+ 17.Kd1 gxf1D+ 0–1 (TK #23; CC #54)

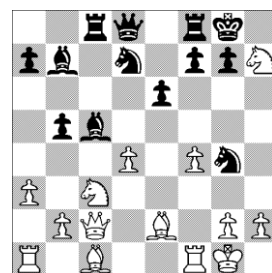
[9] Anatoly Karpov - Garry Kasparov, Moskou, 1985

1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pc6 5.Pb5 d6 6.c4 Pf6 7.P1c3 a6
8.Pa3 (diagram) d5 9.cxd5 exd5 10.exd5 Pb4 11.Le2 Lc5 12.0–0 0–0 13.Lf3 Lf5
14.Lg5 Te8 15.Dd2 b5 16.Tad1 Pd3 17.Pab1 h6 18.Lh4 b4 19.Pa4 Ld6
20.Lg3 Tc8 21.b3 g5 22.Lxd6 Dxd6 23.g3 Pd7 24.Lg2 Df6 25.a3 a5
26.axb4 axb4 27.Da2 Lg6 28.d6 g4 29.Dd2 Kg7 30.f3 Dxd6 31.fxg4 Dd4+
32.Kh1 Pf6 33.Tf4 Pe4 34.Dxd3 Pf2+ 35.Txf2 Lxd3 36.Tfd2 De3 37.Txd3 Tc1
38.Pb2 Df2 39.Pd2 Txd1 40.Pxd1 Te1 0–1 (CC #4)

[10] Levon Aronian – Viswanathan Anand, Wijk aan Zee, 2013

1.d4 d5 2.c4 c6 3. Pf3 Pf6 4.Pc3 e6 5.e3 Pbd7 6.Ld3 dxc4
7.Lxc4 b5 8.Ld3 Ld6 9.0–0 0–0 10.Dc2 Lb7 11.a3 Tc8 12.Pg5 c5 13.Pxh7 Pg4
14.f4 cxd4 15.exd4 Lc5 16.Le2 (diagram) Pde5 17. Lxg4 Lxd4+ 18.Kh1 Pxg4
19.Pxf8 f5 20.Pg6 Df6 21.h3 Dxc6 22.De2 Dh5 23.Dd3 Le3 0–1 (CC #3)

En hoe staat het met partijen van spelers van Promotie? Zitten daar nog partijen tussen die indruk op mij gemaakt hebben? Die zijn er zeker:

- Igor Coene – Bernard Bannink (Zoetermeer, 1988; 14. Lh6!) 1-0;
- Erik Schoehuijs – Willem Broekman (Beverwijk, 1994; dolle loper) 0-1;
- Marius Strijdhorst – Hans Meijer (Rotterdam, 1995; postmodern schaak) 0-1;
- Zoltan Medvegy – Bernard Bannink (Oberwart, 2001; 35. ... Pe5!) 0-1;
- Santiago Gonzalez de la Torre – Ben Ahlers (Andorra, 2002; 17. Pde5!) 0-1;
- Deimante Daulyte – Pauline van Nies (Batumi, 2006; WK U18) 0-1;
- Lucas van Foreest – Robby Kevlishvili (Groningen, 2022; NK) 0-1.

□

varia	Promotie naar een Dame! Een serieus voorstel	Jan Willem Duijzer
--------------	---	-------------------------------

Beste clubgenoten. Ik wil jullie voorstellen om eens na te denken over een naamsverandering van onze vereniging. Schaken is toch ook innoveren? Past daar niet een keer een andere naam bij? Mijn voorstel is om onze vereniging naar Judit Polgar te vernoemen. Schaakvereniging Judit Polgar. Promotie naar een Dame zogezegd. Uit allerlei onderzoek blijkt dat schaken een nog niet erg inclusieve sport is. Meisjes en vrouwen voelen zich nog niet altijd welkom, ondanks het grote succes van de serie Queens Gambit. Zou een 'transitie' van Promotie niet een mooi gebaar zijn in de richting van die andere helft van de wereldgemeenschap om mee te gaan spelen? Ik ben voor!

□

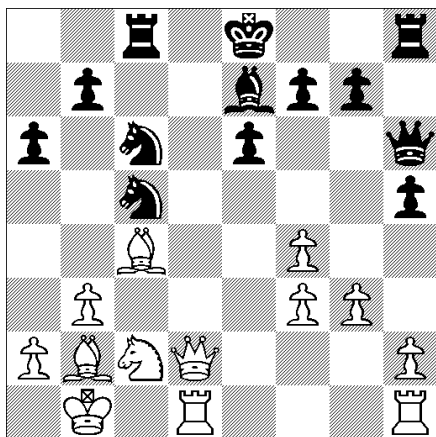
NK toen	Halve finales Nederlands kampioenschap [2]	FM Bernard Bannink
----------------	---	---------------------------

Het tweede weekend van de halve finales 1991

Ik was weer naar Enschede afgereisd. Ik mocht in mijn vierde partij voor de derde keer met wit spelen tegen Fidemeester Wieb Zagema. Ik heb deze marathonpartij wel eerder geanalyseerd vanwege het bijzondere eindspel dat ook een keer voorkwam in de partij John Nunn - Magnus Carlsen.

Bernard Bannink – Wieb Zagema (2335), NK Enschede (4), 1991

1.f4 d5 2.b3? In het boekje van Soltis over de Bird opening werd het zo aanbevolen. Kort voor deze partij had Joesopov echter voor het eerst de zet Lg4 gespeeld die b3? eigenlijk weerlegt. Later is 1 b3 populair geworden met het idee later f4 te spelen. 2...Lg4! 3.Pf3 Lxf3 4.exf3 e6 Zwart staat al beter 5.d4 Ld6 6.Ld3 Df6 7.g3 h5 8.Dd2 Pd7 9.c3? Voorkomt ellende op b4 9...Pe7 10.Pa3 a6 11.Pc2 c5 [11...h4 12.Dg2=/+ Was wellicht beter.] 12.Lb2 Tc8? [Ook mogelijk was: 12...b5 13.Pe3=/+] 13.dxc5 [13.c4 cxd4 14.Lxd4 e5= Ziet er eng uit maar lijkt beter dan de partij.] 13...Pxc5=/+ 14.0-0 [Le2 was eigenlijk beter] 14...Pc6 [14...Pxd3+ 15.Dxd3 b5-/+ Hierna staat zwart niet meer beter. Wit is de openingsproblemen voorbij.] 15.c4!/= Dh6 16.Kb1 dxc4 17.Lxc4 Le7

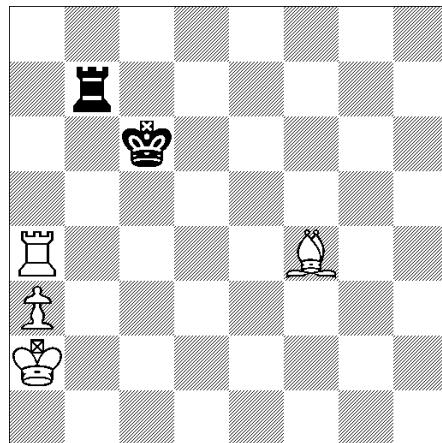

18.f5 Dit soort spel was in die periode wel kenmerkend voor mij. Gaan voor de complicaties! [18.b4 Td8 19.Dc3 Txd1+ 20.Txd1 Pa4 21.Dxg7 Dxg7 22.Lxg7 Tg8+/- was meer zoals ik nu speel.]

18...Dxd2 19.Txd2 b5 20.Le2 [iets beter was 20.Lf1 Lf6 21.fxe6 fxe6+/-] 20...0-0 [Beter was 20...h4 21.Thd1 ((21.Lxg7 Th7 22.f6 hxg3-/+ 21...e5 22.g4=) 21.fxe6+/- = Pxe6 [21...fxe6 22.Pd4+/-] 22.f4 h4 23.Lg4 Tcd8 [23...Tfe8 24.Te1+/-] 24.Te2+/- Pc7? [24...Ld6!?!+/-] 25.Lf3+- Zwart zit in de problemen 25...Pd5 26.Pe3! Pxe3 27.Txe3 Beter was 27.Lxc6! Lc5 28.Tc1! had ik gemist. 27...Lc5 28.Tc3 Pd4 29.Lb7 Niet het slechte 29.Txc5 Pxf3 30.gxh4 b4=

29...Lb4 30.Td3 Pe2 31.Thd1 Txd3 32.Txd3 a5 Beter was 32...Tb8! 33.Lxa6 hxg3 34.hxg3 Tb6 33.Te3+- Pg1 34.gxh4? 34.Lc6!? a4 34...Td8 35.a3 Ld2 35...Td1+!? 36.Ka2 Lf8 36.Tg3+- Pe2 37.Txg7+ Kf8 38.Tg5? 38.Tg2! Pxf4 39.Tg5 wint 38...Lxf4+/- 39.Txb5 Td1+ 40.Ka2 Td2 Gelukkig na 40 zetten weer meer tijd om het uit te maken dacht ik maar in feite heeft zwart genoeg tegenspel.

41.Tc5 Ke7 [41...f6!? 42.Le4 Le5+/-] 42.Le4 Pd4 43.b4 [43.h3 Th2] 43...a4? 43...axb4 44.axb4 Te2 45.Ld5 en wit staat iets beter 44.b5 44.h3 Te2 45.Ld3 Td2 was iets beter voor wit 44...Txb2?? Ik denk dat het feit dat mijn tegenstander vrijdagavond moe was en ik niet wel hielp. Beter was 44...f5! 45.Lxf5 Kd6 45.Tc4 met bijna gelijk spel 45.b6 f5 46.Lxf5 Pxf5 47.Txf5 Txb4 47...Lg3 helpt ook niet 48.Tg5 Lf4 49.b7+- 48.b7 Lb8 49.Le5 Th3 50.Lxb8 Tb3 51.Th5 Kd7 52.Lf4 Txb7 53.Ta5 Kc6 54.Txa4 Het zelfde eindspel als Nunn-Carlsen alleen met verwisselde kleuren! →

54...Tb5 55.Tb4 Kb6 56.Kb3 Ka6 57.Kc4 Tf5 58.Le3 Th5 59.Tb6+ Ka5 60.Tb7 60.Tg6 Th4+ 61.Ld4 Te4 62.Tg5+ Ka4 63.Tg8 Txd4+ 64.Kxd4 Kb3 65.Tb8+ Kc2 66.a4 Kd2 67.a5 Ke2 68.a6 Kf3 69.Tf8+ Kg3

70.a7 Kg2 71.a8D+ Kh2 72.Tg8 Kh3 73.Dh1# Was wel zo eenvoudig **60...Th4+- 61.Ld4** Na deze zet werd de partij op vrijdagavond afgebroken en de volgende morgen voortgezet. Tja afbreken dat gebeurt gelukkig niet meer! [Beter was 61.Kc5! Th5+ 62.Kc6 Ka4+-] **61...Th6 62.Lc3+ Ka6 63.Tb4 Tc6+ 64.Kb3 Tb6 65.Ld4 Tc6 66.a4 Tc7 67.Tb6+ 67.a5** Was beter maar zo 's ochtends vroeg zie je het niet zo scherp **67...Th7 68.Ka4 Th4+-] 67...Ka5 68.Tb5+ Ka6 69.Lc3 Th7 70.Tg5 Th6 71.a5 Tc6 72.Lb4 Tf6 73.Ka4 Te6 74.Tg4 Tc6 75.Th4 Tg6 76.Tc4 Te6 77.Lc3 Th6 78.Ld4** Plant Tb4 en Tb6 met winst! **78...Th5 78...Th4 79.Tb4 Tf4 80.Tb6+ Ka7 81.Td6+ Kb7 82.Kb5 Tf5+ 83.Lc5 Kc8 84.Th6 Th5 85.Txh5 Kd7 86.a6 Ke6 87.a7 Kf6 88.a8D Kf7 89.Th6 Kg7 90.Df8# 79.Tc6+ Kb7 80.Tb6+ Ka8 80...Kc7** Had ook verloren 81.a6 Th2+- **81.Kb4 Td5 82.Lc5 Td7 83.Th6 Tb7+ 84.Lb6 Tg7 85.Kb5 85.a6 Tg8 86.Th7 Kb8 87.Kb5 Tg5+ 88.Lc5 Tg8 89.Ld6+ Ka8 90.Kb6 Tb8+ 91.Tb7** Was beter **85...Tb7 86.Ka6 Ta7+ 87.Kb5 Tb7 88.Th3 88.Kc6 Tb8 89.Th7 Tg8 90.Kb5 Te8 91.Lc7 Te2 92.Ka6 Th2 93.Td7 Th6+ 94.Ld6 Txd6+ 95.Txd6 Kb8 96.Tc6 Ka8 97.Tc8# 88...Tb8 89.Ka6 Tb7 90.Th8+ Tb8 91.Th7 Tb7 91...Te8** helpt niet 92.Td7 Th8 93.Lc7 Tc8 94.Tf7 Te8 95.Ld6 Te7 96.Tf8+ Te8 97.Txe8# **92.Lc7 Ta7+ 93.Kb6 Ta6+ 94.Kb5 Tg6 95.Lb6 Tg8 96.Ka6 Tc8 97.Ta7+ Kb8 98.Tb7+ Ka8 99.Lc7 1-0**

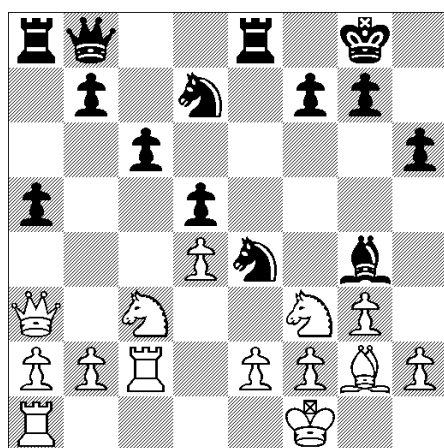
Zwart geeft net voor de 100^e zet op omdat het mat gaat na Txc7 100.Txc7 Kb8 101.Tc6 Ka8 102.Tc8#

Een mooi begin van het weekend. Dit had echter wel veel energie gekost. Lange partij en zaterdag vroeg op om uit te spelen. Hierna volgden dan ook twee verliespartijen:

In de eerste partij begon ik aardig maar vanaf zet 18 werd ik langzaam weggeschoven door Harold die ik goed kende uit het Rotterdamse.

Harold van Dijk – Bernard Bannink, NK Enschede (5), 9 november 1991

1.d4 d5 2.Pf3 Pf6 3.g3 (Altijd apart als ze catalaans spelen zonder dat de loper door e6 is ingesloten) **Lf5 4.Lg2 e6 5.0-0 Ld6 6.c4 c6 7.Pc3 h6 8.Db3 Dc8 9.Ld2 9.Pd2 0-0 10.e4 9...Pbd7 9...0-0 10.Tac1 Lc7 10.cxd5 10.Ph4 Lh7 11.cxd5 10...exd5 11.Tfc1 Db8 12.Pa4 0-0 13.Lb4 Lxb4 14.Dxb4 Te8 15.Pc3 Pe4 16.Kf1 Lg4 17.Tc2 a5 18.Da3**

[18.Db3 Pd6 19.Te1]

18...Lxf3? 18...Pd6 19.b3 a4 Ik stond heel aardig na de opening. Maar ga vanaf nu langzaam de mist in

19.Lxf3 Pxc3 20.Dxc3 Dd6 21.Tb1 Pb6 22.e3 Pc4 22...Pc8 23.a4 De7 was nog gelijk

23.Le2 b5 23...Pb6 24.b4 Pa4

24.Lxc4 dxc4 25.b3 Dd5 25...Dg6 26.Kg1 h5

26.Kg1 cxb3 26...De4 27.bxc4 b4

27.Dxb3 De4 28.Tbc1 [28.Tc5 a4 29.Dc2]

28...Te6 29.Tc5 Df3 [29...g6 30.Dc2 Dxc2]

30.Dc2 h5 [30...b4 31.Txc6 Dxc6]

31.h4 Tae8 [31...b4 32.Txc6 Dxc6]

32.Txc6 Te4 [32...b4 33.Txe6 Txe6]

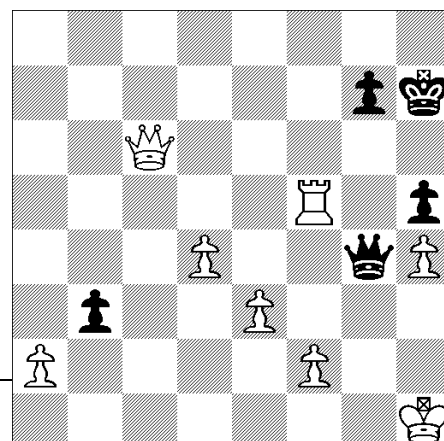
33.Tc8 Txc8 34.Dxc8+ Kh7 35.Dc6 b4

[35...g6 36.Dc2 Te7 was mijn laatste kans]

36.Tc5 f5 [36...g6 37.Dd5 a4]

37.Txa5 Dd1+ [37...Txe3 38.Dxf3 Txf3 was ook uit]

38.Kg2 b3 39.Txf5 Txh4 40.gxh4 Dg4+ 41.Kh1 →

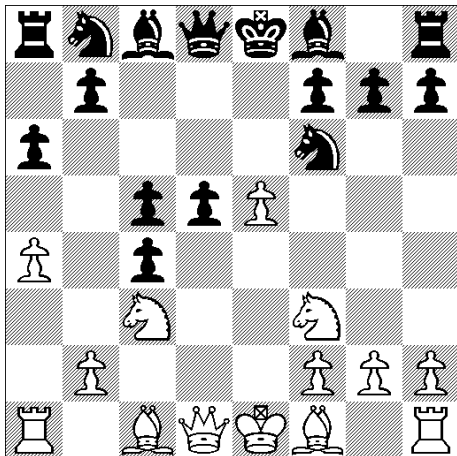
Dxh4+?! [41...Dxf5 42.axb3 Dxf2]

42.Kg1+– Dg4+ 43.Dg2 Dxf5 44.axb3 Db1+ 45.Kh2 Dxb3 46.De4+ g6 47.De7+ Kh6 48.Df8+ Kh7 49.Dd8 Df7 50.Kg3 Df5 51.Dc7+ Kg8 52.Df4 Db1 53.Kh4 Kg7 54.De5+ Kh7 55.Kg5 Db7 56.d5 Dd7 57.d6 Dg4+ 58.Kf6 Dh4+ 59.Ke6 Dc4+ 60.Ke7 Db4 61.Kf7 Db7+ 62.De7 Df3+ 63.Ke8+ Kg8 64.De6+ Kg7 65.De5+ Kg8 66.Df4 Da8+ 67.Ke7 Da7+ 68.d7 Dc5+ 69.Dd6 Dg5+ 70.Df6 Dc5+ 71.Ke8 Db5 72.Dxg6+ Kh8 73.Kf8 Dc5+ 74.Kf7 Dd5+ 75.De6 Dxe6+ 76.Kxe6 Kg7 77.d8D h4 1–0

Dit was echter nog peanuts vergeleken met wat me tegen Van de Griendt overkwam:

Jan Willem van de Griendt (2450) – Bernard Bannink, NK Enschede (6), 10 november 1991

1.d4 d5 2.Pf3 Pf6 3.c4 dxc4 4.Pc3 a6 5.a4 c5(Pc6 is veel beter hier) is 6.d5 e6 7.e4 exd5 8.e5

8...Pe4 [8...Pc6 9.exf6 Le6 10.g3 d4 11.Pb1 Dxf6 12.Lg2 h6 13.0–0 Le7] Blijkbaar is een stukoffer het enige wat speelbaar is na e5 maar dat begreep ik niet. Hierna kom ik zwaar in de knoei waar ik niet meer uit kwam.

9.Dxd5 Pxc3 10.Dxd8+ Kxd8 11.bxc3 Le6 12.Pg5 Pc6 13.f4 Pa5? (Ld5 was beter) 14.f5 Lxf5 15.Pxf7+ Ke8 16.Pxh8 Pb3 17.Lxc4 Pxa1 18.0–0 g6 19.Lg5 Pc2 20.Td1 Lg7 21.Pf7 h6 22.Pxh6 Lxh6 23.Lxh6 Tb8 24.Td6 b5 25.Ld5 b4 26.Lc6+ Kf7 27.Tf6+ Kg8 28.Ld5+ Kh7 29.Lg5 Tg8 30.Lxg8+ Kxg8 31.Txa6 bxc3 32.e6 Pd4 33.e7 Ld7 34.Ta8+ 1–0

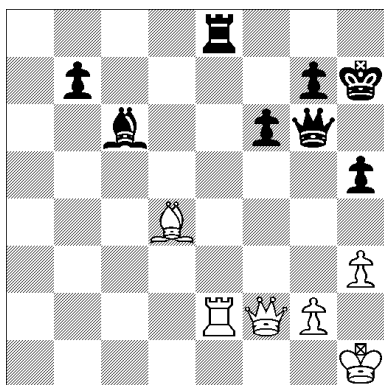
Al met al 3 uit 6 na twee weekenden. Daar had ik vooraf voor getekend maar was toch teleurstellend na twee nullen op zaterdag en zondag. Volgende keer het laatste weekend.

□

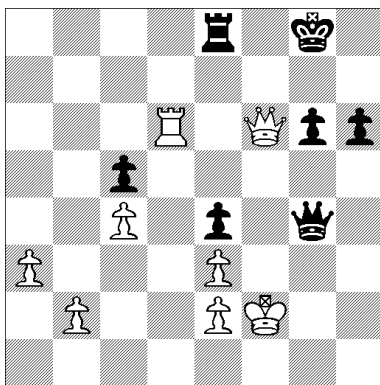
3 maal "kort maar krachtig"

Deze keer ter ere van de Hongaarse grootmeester András Adorján, die op 11 mei is overleden. Hij werd 73 jaar. Zijn hoogste FIDE rating (in juli 1984) was 2580, toen de 20^e plaats op de wereldranglijst. In 1980 speelde hij in de kandidatenmatches in het wereldkampioenschap een match tegen Robert Hübner, maar verloor die met 4½-5½. Daarnaast werd hij vooral bekend om zijn boek 'Black is ok!'.

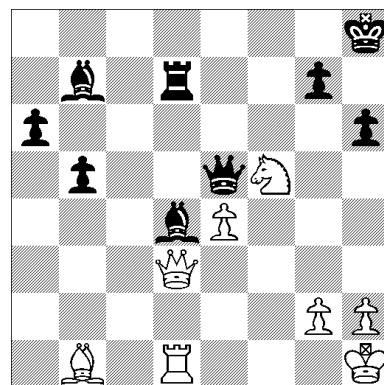
[A] zwart aan zet ●

[B] zwart aan zet ●

[C] zwart aan zet ●

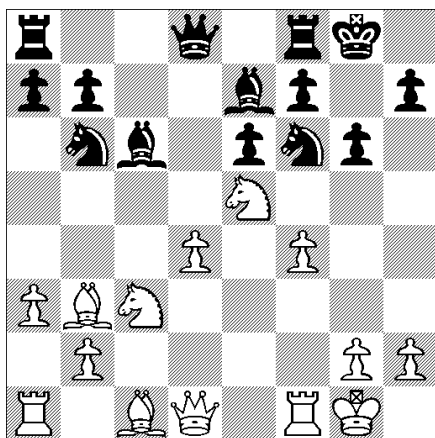
oplossingen: → blz. 41

<i>partijen</i>	Spelen tegen schaakcoryfeeën	<i>Paul van der Werve</i>
-----------------	-------------------------------------	-------------------------------

U, waarde Promotiaan, zal dat wellicht niet beseffen, maar aan de wedstrijden van K1 gaat altijd een zorgvuldige voorbereiding van teamleider Henk Noordhoek vooraf. Zo analyseert hij op welke borden welke tegenstanders te verwachten zijn en bepaalt mede zo zijn ideale teamopstelling. Voor de wedstrijd tegen het net als Feijenoord door Europarcs gesponsorde en sterke Magnus Chess uit het Westfriese Schagen, benaderde hij me: “vind je het leuk om op bord 2 tegen Manuel Bosboom te spelen?” Daar hoefde ik niet lang over na te denken, want deze IM van bijna 2400 bewonder ik zeer. Een icoon van het originele, creatieve schaken! Zijn sponsors zullen overigens tevreden over hem zijn: hij behaalde 8 uit 9 dit seizoen.

Paul van der Werve – Manuel Bosboom, 2^e klasse KNSB, 1 april 2023

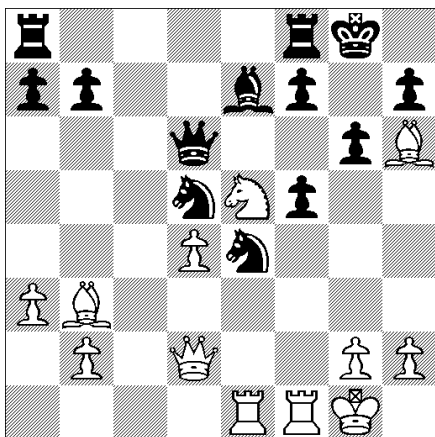
1. e4 c5 2. c3 d6 Kijk, daar gaan we al. Ik heb de nodige ervaring met de hoofdvarianten Pf6 of d5, maar deze zet kende ik niet **3. Pf3 Pf6 4. e5 dxe5 5. Pxe5 Pbd7 6. f4!?** Superscherp en tweesnijdend. Vooraf had ik me afgevraagd of het niet verstandiger was iets dufs en degelijks te spelen, maar had uiteindelijk besloten toch trouw te blijven aan mijn eigen stijl **e6 7. d4 cxd4 8. cxd4 Lb4+ 9. Pc3 0-0 10. Ld3!** De bedoeling, nu komt na Pxe5 **11. fxe5 Pd5 12. 0-0 Pxc3 13. bxc3 Lxc3 14. Lxh7+!** Beter is Pe4 (ipv Pd5) **12. Lxe4 Dh4+ 13. Ke2 Lxc3 14. Dd3!** La5 met een onduidelijke stelling **Pb6?** Hier staat het paard niet goed, beter is omspelen via b8 naar c6 **11. a3!** Dat is het punt, de loper kan nu niet naar a5 ... **Le7 12. Lc2 g6 13. 0-0 Ld7 14. Lb3** bereidt de komende opstoot voor ... **Lc6**

15. f5! exf5 Op gxf5 **16. Lh6 Te8** volgt **17. Dd3** en daarna **Dg3**.

16. Lh6 Dd6 Om met de toren op f8 terug te kunnen slaan, objectief is Pbd5 waarschijnlijk beter, al houdt wit dan na g4! voordeel.

17. Dd2 om Txf5! In de stelling te brengen ... **Ld5 18. Pxd5 Pbx d5 19. Tae1!** Wit kan zijn stelling nog verder versterken, want Tf8 kan toch nog niet weg ... **Pe4** ... de cruciale stelling

Hier zou **20. Dd3!** wit uitstekende winstkansen hebben gegeven.

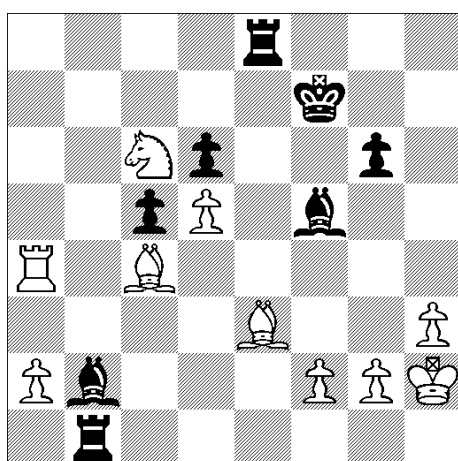
De beste variant voor zwart is nu nog **20. ... Lf6 21. g4! Lxe5 22. dxe5 Db6+ 23. Kh1 Pe7 24. e6! f6 25. Lxf8 Txf8 26. De3! Pc5 27. Ld1!** maar die waardeert Stockfish met +2.5. Ik koos echter voor het offer (ik kan dat niet laten, vrees ik ...) **20. Txe4 fxe4** en zou na **21. Kh1!** (haalt het tactische motief uit de partijvoortzetting eruit) **Tad8 22. Lxf8** nog een heel klein plusje hebben overgehouden. Echter sloeg ik nu dwaalwegen in, want zag de slotwending hier nog niet aankomen ... **21. Lxf8?! Txf8 22. Da5?** om na Pf6 op a7 te slaan, maar hier heeft de witte dame natuurlijk niets te zoeken ... **Pe3! 22. Pxf7** verliest snel, maar Txf7 Dxd4 **23. Dc3 Dxc3** leidt tot een hopeloos eindspel ... **Dxd4! 23. Pg5+ Pc4+** ... simpel, maar wel fraai: zwart beantwoordt het witte aftrekschaak met een dodelijk eigen aftrekschaak! **0-1**

Toch best wel een “Bosbomiaans” slot eigenlijk

Jammer natuurlijk van de gemiste kansen, maar laten we het er maar op houden dat ik het een voorrecht vond van deze schaakicoon te mogen verliezen!

Naast mij speelde onze Dylan Achutan tegen GM Erik van den Doel, met bijna 2600 momenteel één van de sterkste spelers van Nederland. Voor Dylan, die een geweldig seizoen op bord 1 heeft, was dat toch een (positioneel) maatje te groot. Grappig was wel dat deze GM enkele weken later bij ons op de club een simultaan gaf! Dat zal u vast niet zijn ontgaan. Ik vond het indrukwekkend te zien hoe rustig doch gedecideerd Erik vanaf 19.00 uur iedereen omlegde. Met uitzondering van onze Bram Albertus, die fraai won (maar Bram is dan ook wel indrukwekkend sterk geworden natuurlijk, een vaste waarde volgend jaar voor K1 wat mij betreft!).

Ik stroomde zelf wat laat in, omdat de jeugdspelers het de GM nog best moeilijk maakten (danwel de kunst van het opgeven nog niet helemaal beheersten). Om 2 voor half 12, vlak voordat wedstrijdleader Rens zoals aangekondigd de nog lopende partijen stop zou zetten, stond bij mij de volgende interessante stelling op het bord, na Eriks **41. La6-c4**.

Ik was hier beducht voor het matnet met Ta7, h4 en Lg5 en omdat er nog maar 3 partijen aan de gang waren stond Erik al snel weer voor mijn neus. In paniek speelde ik **41. ... Te4?** (tegen h4) om na **42. Ta7+** te beseffen dat wit na Kf6 43. Ld3! kan spelen. Overigens ontstaat dan na 43. ... Txe3 44. Lxb1 Le5+ 44. Pxe5 Txe5 45. Lxf5 Txf5 een gelijkstaand toreneindspel. Remise wellicht, maar we zullen dat nooit weten, want Rens was onverbiddelijk: de partij werd stopgezet.

Echter: zwart had vanuit de diagramstelling 41. ... Lc1! moeten spelen! Stockfish geeft dan als beste variant 42. Lxc1 Txc1 43. Lb5 Kf6 44. Kg3 Td1 45. Ta6 Tee1 46 Pa5 Txd5 en waardeert deze stelling met -2.0. Dat zou dus gewonnen moeten zijn voor zwart,

maar in een één-op-één-duel met een GM zou dat ongetwijfeld nog een hele kluit zijn geweest in zo'n complexe stelling. Het middernachtelijk uur zouden we in ieder geval niet hebben gehaald

Hoe dan ook: een prachtige schaakavond, voor herhaling vatbaar, Jaap en Rens!!

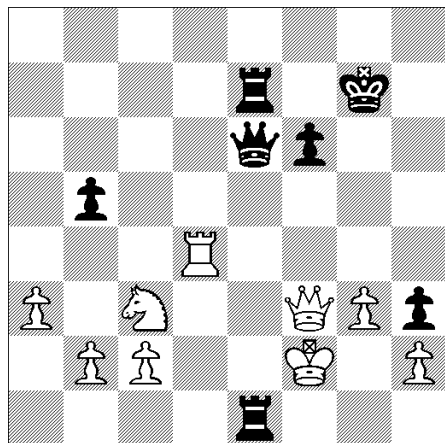
<i>varia</i>	150-jarig jubileum KNSB – postzegelblokje	Henk Alberts
--------------	--	---------------------

Afgelopen woensdag 31 mei vierde de KNSB, haar 150-jarig jubileum in het Spoorwegmuseum in Utrecht. Dit in aanwezigheid van vele genodigden waaronder ook een aantal Promotieleden. In een gevarieerd programma werd onder andere ook een blokje met tien jubileum-schaakpostzegels onthuld (foto). Op de 10 verschillende zegels samen zijn een schaakbord, de 32 stukken en (deels in de rand van het blokje) een aantal schaaktermen, zoals Röntgenschaak, dubbelschaak, minorpromotie enz. verklaard. Het blokje is vanaf heden te verkrijgen, o.a. bij PostNL Collect club.

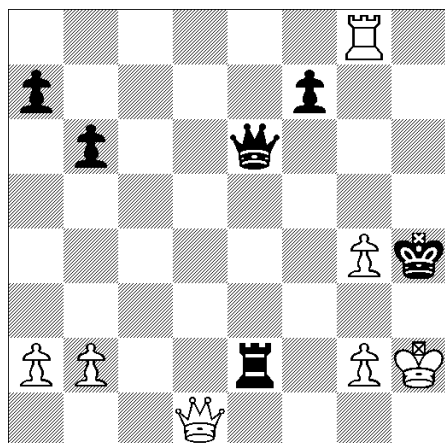
Ru Ru	Rudi's rubriek	Rudi Matai
--------------	-----------------------	-------------------

In één van de vorige Promoten liet Rob de Vries een combinatie zien die ik voor de website had aangedragen. De zware stukken speelden hierin een belangrijke rol. Ik heb nog wat voorbeelden waarin de zware stukken heftig uithalen en zich soms opofferen voor het hogere doel. Een offer van toren of dame is altijd indrukwekkend. Geniet, en onthoud deze patronen!

[1] Averbach – Spassky, Kampioenschap USSR, Leningrad 1961

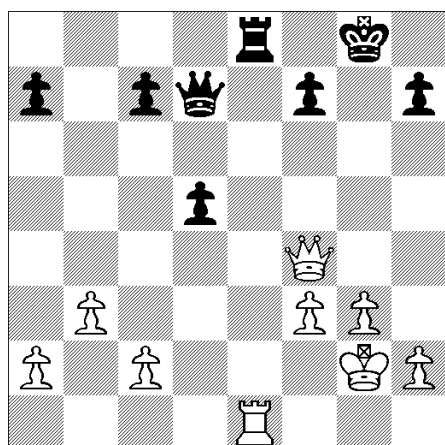
1. ... Tf1+, 2. Kxf1 De1#

[2] Stahlberg – Becker, 1946

Deze lijkt op Averbach – Spassky van zojuist.

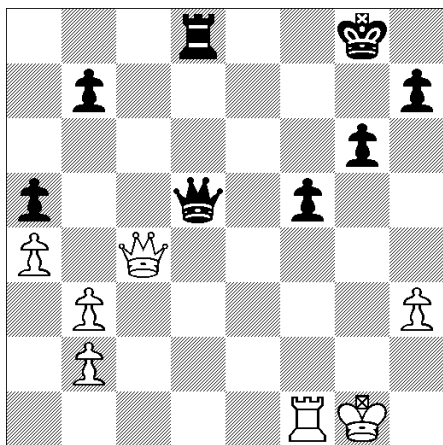
1. De1+! en 1-0, want op 1. ... Txe1 (enige zet) volgt 2. g3#.

[3] Tartakower – Wood, Hastings 1946-1947

1. Dg4+ 1-0.

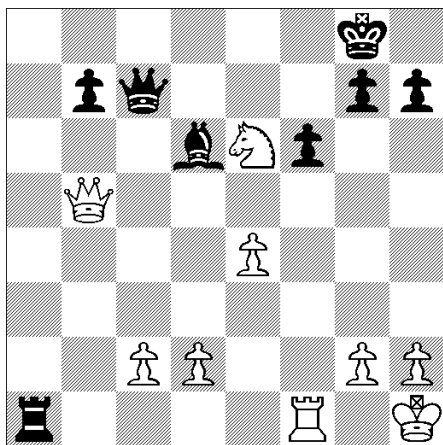
Na 1. ... Dxc4 slaat wit eerst op e8 en dan pas neemt hij de dame terug op g4. Hij blijft dan een toren voor.

[4] Yanofski – Aitken, Hastings 1946-1947

1. Td1 1-0.

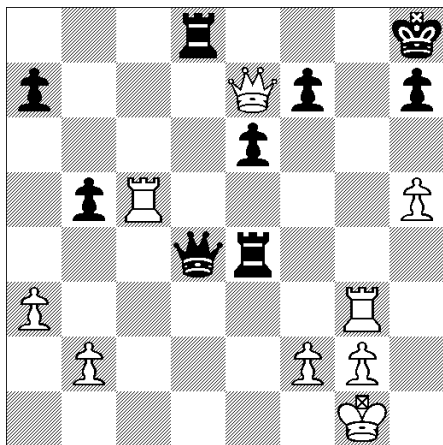
Als zwart de dame slaat, slaat wit eerst op d8 en neemt dan pas de dame terug op c4. Net als in het vorige diagram, in hetzelfde toernooi. Zat er misschien iets in het eten?

[5] Popov – Najkirch, Belgrado 1947

1. ... Dd7 0-1.

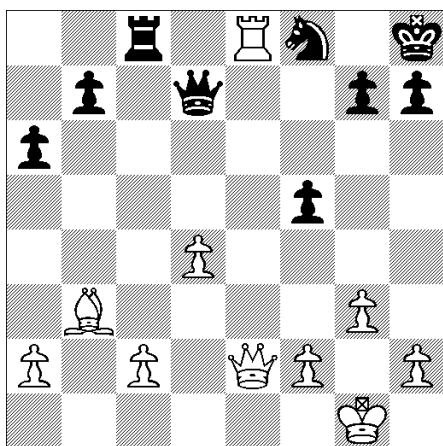
De witte dame kan niet de toren en het paard beide blijven dekken. Op 2. Dc4 volgt gewoon 2. ... Txf1, 3. Dxf1 Dxe6 en weg paard.

[6] Eliskazes – Hölzl

1. Td5!! en 1-0.

Een ongeloofelijke zet. De toren kan op drie manieren worden geslagen, maar elke slagwijze loopt fataal af voor zwart. Ik nodig u uit om dit zelf na te gaan.

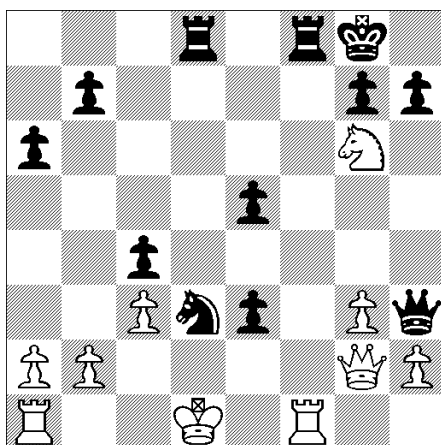

[7] Lipschütz – Schallopp. Londen 1886

1. Dc4!! en 1-0.

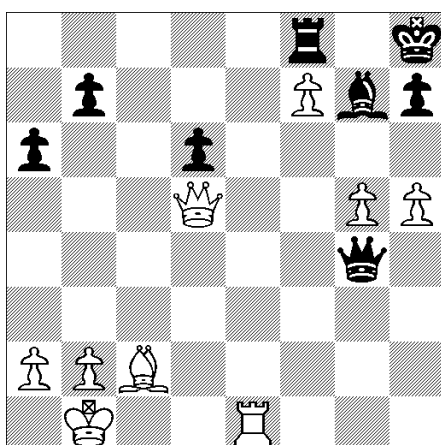
Zwart kan g8 alleen dekken met 1. ... Txc4, maar dan volgt 2. Txf8#.

[8] Gunston – Bellingham, Londen 1901

Een stelling met vele dreigingen. De zet van wit kwam ongetwijfeld als een enorme verrassing voor de tegenstander:
1. Dd5+ en 1-0.

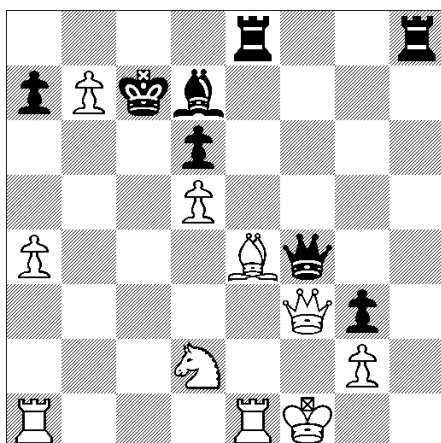

[9] Portisch – Gligoric, Olympiade Siegen, 1970

Waarom zwart zijn dame naar g4 had gespeeld was de witspeler niet duidelijk. Hij had zijn aanval dan ook vrolijk voortgezet met h4-h5, zie diagram.

Maar al snel kreeg hij duidelijkheid over zwarts plan, na:

1. ... Db4! met mat of torenwinst. 0-1.

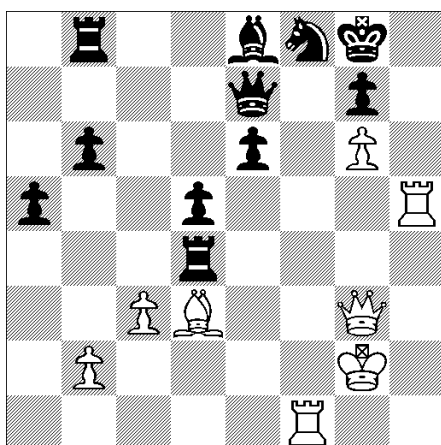

[10] Portich – Spassky, Budapest 1961

De arme Portisch werd eerder ook al in dit fragment opgerold, en in zijn eigen hoofdstad nog wel.

Zwart aan zet. Waar gaat de zwarte dame die "in" staat naartoe? Nou, nergens naartoe. Zwart deed **1. ... Lg4!!**

De witte dame moet zich laten slaan door de looper want op 2. Dxf4 volgt 2. ... Th1#. Uitslag: 0-1.

[11] Spassky – Matanovic, Havanna 1961

In datzelfde jaar 1961 speelde Spassky nog een wrede combinatie. In de diagramstelling verwachtte zwart ongetwijfeld dat er 1. cxd4 zou volgen. Maar nee:

1. Txf8+!! en zwart gaf op.

Als de koning op f8 neemt is het meteen mat op h8. En als de dame op f8 neemt volgt: 2.Th8+! Kxh8, 3. Dh3+ Kg8, 4. Dh7#.

varia	Erwtensoep mag alleen groen zijn	Chris Schoon
--------------	---	---------------------

"Verslag van de materiaalcommissaris" - Algemene ledenvergadering, maandag 13 maart 2023

Tijdens het Tata-toernooi was er extra aandacht voor vals spel door de Masters. De spelers werden elke dag gescand, de partijen werden online met een vertraging van een kwartier doorgezonden, en er liep een waakhond rond. Een Engelsman. Een waakhond voor fraude is misschien een idee voor onze vereniging. Immers er gebeuren bij ons in elke ronde wel onwaarschijnlijke zaken. Neem mij zelf; ik kon in de eerste periode van dit seizoen ternauwernood promotie naar de eerste groep voorkomen. En wat te denken van Rob de Vries? Hij promoveerde naar groep 1. Het moet niet gekker worden. Is dit wel zuivere koffie?

En dit bedoel ik dan letterlijk. Altijd neemt Rob zwarte koffie. En wat zag ik tijdens een interne wedstrijd? Een maatje van Rob kwam aanlopen met melk in de koffie. Welk signaal ging hiervan uit? Waar staat die melkkleur voor? Onwaarschijnlijk verhaal? Zeker niet. Denk aan het fameuze yoghurt-incident van Karpov tegen Kortchnoi. Het was Kortchnoi's secondant opgevallen dat Karpov tijdens het toernooi vele bekertjes yoghurt kreeg. Opvallend was dat de kleur van de yoghurt steeds wisselde. Kortchnoi diende een protest in. De wedstrijdleader, ik weet niet of het diezelfde Engelsman was, besloot vervolgens dat de yoghurt nog maar één vaste kleur mocht hebben. Het werd rose. Bij het Tata-toernooi is ook een kleur vastgelegd: erwtensoep mag alleen groen zijn!

Maar beste Rob. Wat primitief die koffie. Hans Niemann ging toch heel wat geavanceerder aan de slag. Maar hoe deed hij het? Speculaties waren er voldoende. Ik denk dat het achterbaks was: een signaalontvanger in zijn achterwerk. Maar dan seinen met morsetekens? Dan zit je toch behoorlijk te wippen op je stoel. En aan een tiebreak moet je al helemaal niet denken.

Toch zijn er mensen die er heilig van overtuigd zijn dat trillingen in je achterste je een overwinning kunnen bezorgen. Neem die onderbonder die van dit alles niets had begrepen, en tijdens een kampioenswedstrijd een vibrator in zijn reet had gestoken.

Elk jaar tegen de kerst, worden we op onze Promotie-site geteisterd met partijen van onze man in Groningen. Nee, dan heb ik het niet over Ruurd Kunnen, maar over Manuel Nepveu. Wat doet hij daar toch elk jaar. Voor het eerst heb ik dat maar eens op de site opgezocht. Oh, het Nationale Kampioenschap! Nepveu? Zal toch niet! Onze Nepveu? Nee, natuurlijk niet. Wel Robby. Schitterend gedaan. Wat zal zijn vader trots zijn.

Ik ga verder zoeken: onderwaterschaak!? Het zou toch niet. Manuel? Onderwaterschaak is 40% schaken (dan kan het nog dacht ik), en 60% conditie. Ik twijfelde nog steeds. Hoe vaak zie ik bij een partij van Nepveu hem wel niet spartelend en proestend boven komen? Nog maar eens goed gekeken. Nee, in Groningen was geen enkele Nepveu boven komen drijven.

Wat deed hij in vredesnaam dan wel? Ah, daar stond het: Compactgroepen. Prijzengeld € 6.000 ??? Oh nee, dat is voor de kampioen van Nederland; eigenlijk bedoeld voor Robby zeg maar. In de Compactgroepen zijn geen geldprijzen. Wel kon je ook nog buiten de deur schaken; in het Proeflokaal Hooghoudt. Aan dat toernooi moet ik volgend jaar toch maar eens meedoen.

Overmorgen zijn er verkiezingen. Je kunt een opening naar een politicus noemen. Vroeger had je de Job Cohen Opening, een opening waarbij een speler na twee zetten voorstelt een kopje thee te gaan drinken en de partij dan op remise te houden. Of de Hero Brinkman Aanval, waarbij een speler in dronken toestand het bord, met alle stukken er nog op, op het hoofd van zijn tegenstander kapot slaat. Of wat te denken van de Balkenende Variant: met de kennis van nu is a4 toch niet de beste eerste zet. Rutte zit inmiddels zo lang in de politiek dat er van hem zo maar drie benamingen in aanmerkingen komen. Neem de Rutte-opening: openen met b3 of g3: het geitenpaadje. Of deze, dat je zegt: dit was

een Rutte-partij, dat wil zeggen een partij waar geen einde aankwam. Helaas te vaak noem ik een partij van mijzelf 'een echte Rutte partij'. Dat is een partij waaraan je absoluut geen actieve herinnering meer wilt hebben. Vroeger, heel vroeger, had ik nog de ijdele hoop dat er ooit een opening naar mij vernoemd zou worden. Het is er niet van gekomen. Of zijn er in deze zaal nog suggesties?

Nu toch maar even waartoe ik op aarde ben, dat is Bijlage G met de inventarisatielijst van het materiaal. Ongetwijfeld door een ieder gelezen. Twee zaken staan onder "Opmerkingen"

1. Klok nummer 157 mist; wie weet hier meer van?

2. De jeugd heeft geen eigen materiaal meer.

Geen opmerkingen? Geen opmerkingen!

□

varia	Thomas More en Erasmus	Jan Willem Duijzer
--------------	-------------------------------	-------------------------------

"To be hurdled, hanged, drawn and quartered". Het wrede vonnis dat Thomas More op 1 juli 1535 moest aanhoren. Ruim een jaar voor het overlijden van zijn beste vriend Erasmus werd hij op 6 juli onder enorme publieke belangstelling in Londen geëxecuteerd. Op gezag van Hendrik VIII, voorvader van Charles III en stichter van de Anglicaanse kerk. Ik zeg het niet graag, maar Hendrik VIII was vermoedelijk een geoefende schaakspeler. De geschiedenis bezorgde deze nietsontziende tiran zijn verdiende loon: hij stierf jong aan syfilus.

Of Erasmus en Thomas More schaakten weet ik niet. Het spel was in hun tijd al wel behoorlijk gepopulariseerd en werd zeker gespeeld in kloosters en in kringen van welgestelden. Erasmus en More zullen de regels dus ongetwijfeld hebben gekend, maar mogelijk waren ze te druk met hun literaire en andere bezigheden om veel tijd aan het spel te besteden.

Waar ze wel veel tijd aan hebben besteed is aan denkwerk: lichtvoetig én serieus. Erasmus is bij velen bekend om zijn Lof der Zotheid, maar veel belangrijker was zijn bijdrage aan de bijbelwetenschap en zijn kolossale kennis van Latijn en Grieks, waardoor hij belangrijke vertaalarbeid kon verrichten.

Wie meer over Erasmus en over zijn vriendschap met More wil weten verwijs ik naar de 701 pagina dikke biografie "Erasmus: dwarsdenker" van Sandra Langereis.

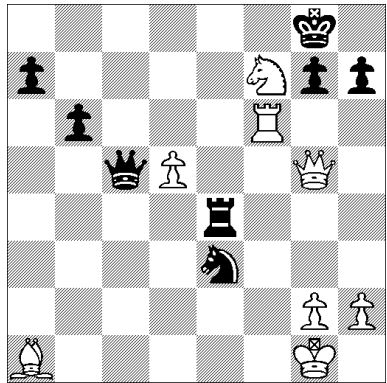
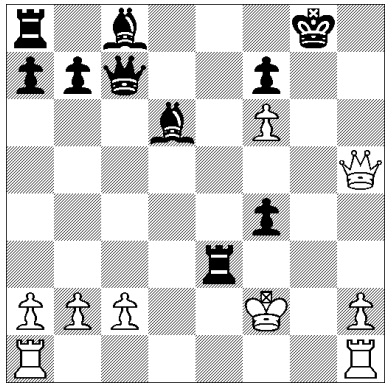
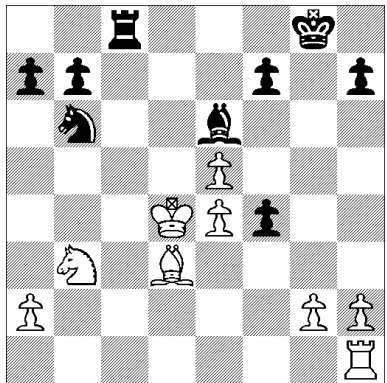
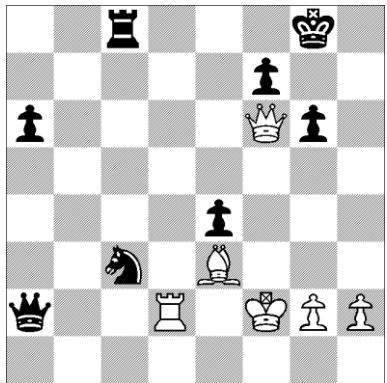
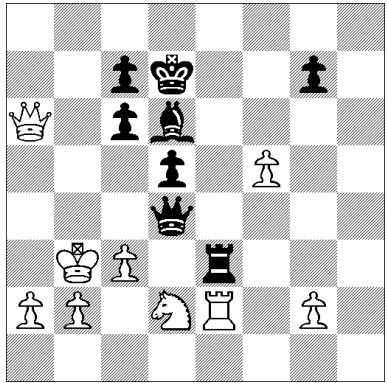
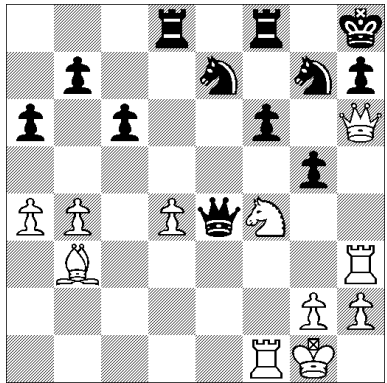
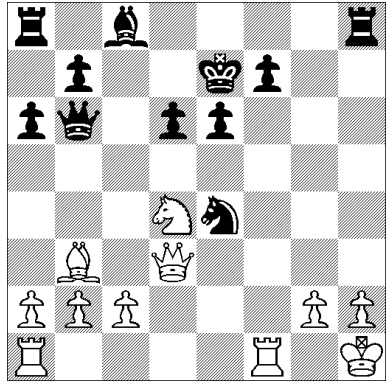
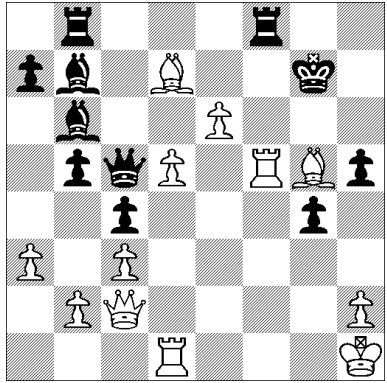
Schakers zijn, anders dan Erasmus en More, geen grote denkers. Eerder het tegenovergestelde. Hun grootste valkuil is dat ze denken dat de wereld een groot schaakbord is. Ik noem dat het "complot van de causaliteit". Causaliteitsdenkers menen dat alles wat er gebeurt een oorzaak heeft. Ook journalisten hebben daar last van. Het liefste schrijven ze stukjes waarin alles wat er gebeurt de "consequentie is" van het liberalisme, het socialisme, het kolonialisme, de regering, het weer, de overbevolking, de inflatie of wat dan ook. Het grappige is dat je in heel verschillende media totaal verschillende verklaringen leest voor precies dezelfde verschijnselen.

Voor de schaakwereld is dit vervelend. Schaken is tegenwoordig vooral populair omdat het een nuttige metafoor is voor het alomtegenwoordige verlangen naar logica. Niet omdat het gewoon een leuk spel is. Schakers dragen soms bij aan dat misverstand, bijvoorbeeld door in de politiek te gaan ("wij begrijpen hoe het leven in elkaar zit"). Een tragische vergissing.

Laten wij rustig onze stukken schuiven en verder niemand lastig vallen. Denken kunnen we beter aan anderen overlaten.

□

opgaven	Wit/zwart speelt en wint	redactie
---------	--------------------------	----------

 <u>stelling 1</u> wit aan zet ○	 <u>stelling 2</u> wit aan zet ○
 <u>stelling 3</u> zwart aan zet ●	 <u>stelling 4</u> zwart aan zet ●
 <u>stelling 5</u> zwart aan zet ●	 <u>stelling 6</u> wit aan zet ○
 <u>stelling 7</u> zwart aan zet ●	 <u>stelling 8</u> zwart aan zet ●
oplossingen: → blz. 41	

varia	Fischer Random Chess	Rens Minnema
--------------	-----------------------------	-------------------------

Op vrijdag 7 april speelden we Fischer Random Chess op onze club. Dat deed mij terug denken aan tien jaar geleden.

Het is mei 2013 als wij ons onderdompelen in de Peruaanse en Boliviaanse cultuur. “Wij” is Hans Meijer, Bernard Bannink, Henk Alberts en ik. Bolivia het land van Hans, of moet ik zeggen zijn vrouw Gardenia. Hans heeft ons uitgenodigd in ruim 3 weken een tour te doen door deze Zuid-Amerikaanse landen. Het programma is uitgestippeld door zijn zoon, reisgids in deze contreien. Ik kan je vertellen een bomvol programma. En natuurlijk heeft Hans een schaakweek ingelast. Die speelt zich af in het stadion van het Boliviaanse voetbalelftal.

Op onze tocht door verschillende plaatsen, waaronder Lima, wordt onze aandacht steeds getrokken door zeer kleurige schaakspellen die in de vele kraampjes en winkeltjes staan uitgesteld. Natuurlijk koop ik er twee als souvenir. De stukken hebben veel meer weg van een leger, met pionnen als soldatenvoetvolk. Maar wat het meest in het oog springt zijn de lama's. De paarden zijn vervangen door lama's (*alleen die van de rode Inca's, de blauwe Spanjaarden hebben gewoon paarden – red.*). Logisch want overal in Peru lopen alpaca's waarvan de kostbare wol de Peruanen veel geld brengt als handelswaar.

Neergestreken bij een rustig restaurant toveren we de souvenirs tevoorschijn. We zetten een match op, Hans en Bernard tegen Henk en Rens, twee tegen twee. Opvallend is dat Hans en Bernard maar moeilijk tot overeenstemming komen, terwijl Henk en ik het uitstekend kunnen vinden in onze gezamenlijke keuzes. Bernard lijkt maar lastig overweg te kunnen met de lama's en het kakelbonte leger van poppetjes, tot bijna ergernis van Hans. We beleven er veel plezier aan. Voor mij is het een kans om mee te komen met de grote mannen, ik zit nog niet zo vastgeroest in de normale schaakpatronen en vastomlijnde Staunton-stukken.

Tijdens onze tour hebben we de luxe een aantal dagen te logeren in Bolivia bij een goede schaakvriend van Hans, Carlos Saavreda. Een van de beste Boliviaanse schakers. Hij gidst ons naar zijn schaakclub in de stad... om te schaken. Maar opnieuw geen normaal schaken. Wel normale schaaksets zonder lama's, maar Hans heeft bedacht dat we Fischer Random Chess gaan spelen. Ook wel Chess960 genoemd. Yes, alles wat geen normaal schaken is, geeft mij meer kans om het op te nemen tegen mijn gezelschap. Zij met rating 2100 tot 2300, ik met 1800. Hans heeft een ingenieus lotingsysteem met getalletjes bedacht om te bepalen wat de startopstelling van de stukken wordt, en het werkt.

Fischer Random Chess komt in die tijd steeds meer opzetten. Je start met een random opstelling. Pionnen wel op de normale plaats, maar de stukken erachter krijg je op een random manier voor je neus. Alle regels van het normale schaakspel blijven van kracht, ook rokeren kan gewoon. De witte en zwarte stellingen zijn wel gelijk, net als in normaal schaken. Zo wordt schaken weer echt schaken, geen uit het hoofd leren van eindeloze openingsvarianten en deze als een machine op het bord toveren. Onmogelijk met de 960 mogelijkheden. Creativiteit vanaf zet 1. Terug naar de tijden waarin engines nog niet alle mysteries van ons schone spel zo op straat gooien. De romantiek terug in het schaken. Het normale schaken zal over een tijdje sowieso een uitgestorven soort zijn, gevelde door het dodelijke computervirus. Gelukkig is daar Fischer Random, daar krijgt de computer nooit grip op.

Het wordt een leuke schaakmiddag, met verrassende wendingen, logisch het is Fischer Random. Sindsdien laat dit spelletje mij niet meer los. De vraag spookt door mijn hoofd: Zou ik een betere schaker zijn als Fischer Random de standaard wordt? Het bestuderen van openingstheorie is immers niet aan mij

besteed, en andere sterren om mij heen drijven hier toch voor een groter deel op. Vanaf dat moment volg ik het met meer dan gemiddelde belangstelling.

Terug naar nu, een kleine tien jaar later. Wat is er van Fischer Random terecht gekomen. Je hoort er weinig meer van. De engine is nog veel sterker geworden maar heeft een plek binnen het normale schaken gekregen. Wat blijkt, de engine kwam niet met slechte bedoelingen maar helpt ons juist het spel beter te begrijpen, bereidt ons zo goed mogelijk voor op momenten in het spel waarin we er alleen voor staan en eigen creativiteit moeten gebruiken. Een korter speeltempo lijkt de strijd te winnen van Fischer Random. Toch zijn er nog krachten die het Fischer Random op de agenda houden.

In oktober 2022 wordt in de IJslandse hoofdstad Reykjavik het World Fischer Random Championship gespeeld. Grote namen uit de wereldtop zoals Magnus Carlsen en Hikaru Nakamura nemen deel. Wat proberen ze hiermee te bewijzen? De schaakwereld heeft het toch niet omarmd, men is erachter dat het normale spel, het enige echte spel is, levender dan ooit.

Oké, het kan een interessant experiment zijn. Vragen kunnen zijn: presteren dezelfde spelers ook top in deze variant van het schaken? Nodig dan niet alleen de wereldtop uit, maar ook doorsnee spelers. Presteren jonge spelers anders dan oudere spelers? Jongere spelers zouden nog flexibeler kunnen zijn in hun denk- en speelpatronen, ouderen zitten mogelijk meer vastgeroest in patronen van het normale schaken.

Op zijn tijd is het leuk om eens een Fischer Random toernooi te volgen, en dus ook dit toernooi. Topschakers die vervallen in beginnersfouten die zij in het normale schaken zeker niet zouden maken. Op zet 3 volkomen nutteloos een dame ontwikkelen (Fedoseev), geen aandacht voor de opening terwijl dit juist met een random opening van levensbelang is om zo de stukken goed te kunnen ontwikkelen (Nepo). Starten met een soort Stonewall-opening om er daarna achter te komen dat de stukken die hierachter staan totaal niet goed gepositioneerd staan voor deze opzet (Nepo). Simpel mat achter paaltjes toelaten (So). Na een zet of 15, wanneer de stelling steeds meer weg krijgt van een normale schaakstelling, blijkt een van de twee spelers vaak al tegen een rokende puinhoop aan te kijken.

Neem bijvoorbeeld de partij Carlsen (2856) - Fedoseev (2688) [url: <https://chess24.com/en/watch/live-tournaments/fischer-random-world-championship-2022-group-stage/1/1/4>].

Carlsen neemt wel professioneel tijd voor de opening en speelt formidabel. Hij snapt als enige dat 1.d4 hier de beste opening is (volgens de engine), terwijl Fedoseev zit te knoeien als een klein kind en helemaal wordt opgerold. Is het dan toch iets voor de gewone clubschaker?

Nee, ik vind van niet. Fischer Random geeft mij het gevoel van een speels uitstapje. Leuk om te doen maar geen blijvertje. Waarom niet, het zou toch betere kansen kunnen geven tegen openings-goeroes? Omdat er van alles mist aan dit nieuwe schaken. De patroonherkenning die het normale spel zo leuk maakt is volledig weg, vooral in de beginfase. Er is geen houvast, geen structuur, geen feest van herkenning, geen vergelijkingsmateriaal met andere partijen (ook van anderen), geen gespreksstof rondom de partij want niemand weet over welke startopstelling je het hebt.

Is dit niet juist de bedoeling van Fischer Random. Vast wel, maar het weegt voor mij lang niet op tegen alle minpunten die eraan kleven. En zo denken velen er vast ook over, want het komt niet van de grond, ook niet bij de jongere generaties. Fischer Random gaat nooit het nieuwe schaken worden!

□

[redactie] Het is een wel heel grappig toeval dat diezelfde reis van 10 jaar terug naar Peru en Bolivia ook in het artikel op pagina 32 een rol speelt. Misschien moeten we het weer eens doen.

Z v v Z	De zetten van van Zetten: Tijd	Maarten van Zetten
----------------	---------------------------------------	-------------------------------

Wie in een levendige stelling weleens op tijd heeft verloren, weet wat voor emoties daarbij los (kunnen) komen. Als versteend heb je ineens door de partij voorbij is. Wat de situatie op dat moment op het bord ook is, ongeacht je maatschappelijke positie, hoe de partij verlopen is, het is klaar. Er zijn momenten bij waarop je het goed kan accepteren, omdat dit verlies in lijn der verwachting lag. Maar hoe is dat als het volkomen onverwacht is en jouw veelbelovende stelling nog perspectief gaf om een hele tijd mee bezig te zijn.

Een aantal van ons zal de situatie hebben meegemaakt dat je eerder dat seizoen nog tegen iemand in levende lijve speelde en later hoort dat diegene gestorven is. Dat kwam dit seizoen ook voor, toen ik tegen Casper Blaauw van Fischer-Z speelde. Uiterst verdrietig natuurlijk voor de mensen die om hem heen stonden en ook zijn teamgenoten. Laten we ook dankbaar zijn dat we dat bij Promotie niet vaak mee hebben moeten maken...

Daar in november stond de 3^e ronde op het programma. Eenmaal aangekomen bij de locatie was het fijn om de teamgenoten te zien. Zouden we vandaag matchpunten kunnen scoren? Je herkent wel die spanning voorafgaand aan de wedstrijd. De mannen uit Amsterdam kwamen iets later binnen en we konden beginnen aan deze wedstrijd.

Voordat u verder leest, moet ik wat delen. Toen ik enige tijd terug in Gouda langs het station fietste, wist ik dat ik over deze situatie moest schrijven. Het kwam in mijn gedachten en ging er ook niet meer uit. Het volgende kan best botsten, confronteren, of tegenstrijdige gevoelens oproepen bij de lezer. Maar zo machteloos als je bent in een schaakpartij waar een tegenstander ook allerlei plannen kan ontvouwen, die misschien niet zo bij u passen, zo moet u ook maar even doorlezen.

Die bewuste dag werd de opstelling voorgelezen en aan het 4^e bord zou ik spelen tegen Casper Blaauw. De enige actieve herinnering was een partij van hem tegen Bernard van jaren geleden en verder kende ik hem niet goed. Wel wist ik dat hij vaak creatief speelde en met het oog daarop besloot ik het met de witte stukken maar rustig aan te pakken. Toen we wat zetten onderweg waren en ik door het beregende raam naar buiten keek gebeurde het volgende: Iedere schaker herkent dat er allerlei gedachten door je heen gaan gedurende de partij. Later probeer ik dat nog weleens te reconstrueren, maar vaak weet ik niet eens wat voor kleding mijn tegenstander droeg. Wel is het zo dat sommige gedachten je bijblijven.

Zo gingen in deze partij mijn gedachten terug naar een van de mooiste partijen in de KNSB die ik heb gespeeld. Alweer een paar jaar terug in de vertrouwde locatie in de Leyens. Met een prachtig paardoffer voor slechts één pion kreeg ik twee dreigende vrijpionnen die steeds verder naar de overkant marcheerden. Mijn tegenstander had het zwaar, kon weinig actieve zetten meer bedenken. En toen: 'Wat heb ik eigenlijk liever? Dat ik deze partij win? Of dat mijn tegenstander weet wie de Heere God is?' Als die levensbepalende vraag door mij heen gaat, ben je ook een heel stuk vredelievender. Het maakte mij eigenlijk niet meer uit of ik remise zou spelen. 'Als dat voor die man zo mag zijn, wil ik ook best verliezen' kan ik mij nog herinneren.

Een andere gedachte toen Blaauw met een kopje koffie in de hand terugkwam aan het bord was wat de levensovertuiging van deze man zou zijn. 'Een socialist? Of zou hij meer ophebben met de natuur? Zou hij enig idee hebben wie God is? En dat leven uit Hem ook échte vreugde geeft?' Gedachten over de partij nemen de gedachten die veel belangrijker zijn over. Had ik er maar wel over gepraat...

Blaauw gaat zitten en speelt weer een zet. Vanuit een solide positie gebeurde er niet zoveel, totdat hij een gewaagde actie met zijn paard kan ondernemen. Liever had ik natuurlijk dat hij dat niet deed, maar

niets gebeurt zomaar... Het paard verscheen in de witte stelling en even dacht ik het in te kunnen sluiten. Maar mijn tegenstander had het beter gezien. In het eindspel dat ging ontstaan, kwam ik steeds wat slechter te staan. Met vaste hand speelde Blaauw door, terwijl ik steeds minder tijd had. Er ging een pion af en met allebei nog een toren, paard en pionnen op het bord kon ik mij gaan opmaken voor een zware taak.

Net voor de 40^e zet met nog een paar zetten te gaan, maakt hij een fout. Met een schijnoffer kan ik een pion terugwinnen. Hij heeft het gelijk door en met een glimlach biedt hij remise aan. We kijken allebei nog wat op de andere borden, maar analyseren doen we niet. We winnen de wedstrijd dankzij winstpartijen van Bernard, uit benarde situatie, Dylan die knap weet te winnen van een sterke speler, en Eelco, die met zwart heel rustig een voordeeltje uitbouwt. Verder scoren Paul en Henk er lustig op los. De knappe remise van Joost maakt het feest compleet en we winnen met 6-2.

Toch even terug naar al die gedachten. Vaak is een analyse namelijk veel interessanter dan de partij zelf. Bij een schaakstelling gaat het vaak om de plannen die wij maken, bedenken en willen uitwerken. Maar hoe vaak hebben we oog voor de plannen van de ander, en vooral de Ander? De Maker van het leven. God die het leven maakt. Dat is voor ons na het ontvangen van onze zoon Kees (4 mei 2023) nog wonderlijker.

Maar op zijn tijd stopt Hij ook het leven van een ieder. Een christen gelooft dat er niets "toevallig" gebeurt. Los van het feit dat ook zij veel te vaak hun eigen plannen maken en te weinig rekenen met Zijn plannen. De vraag voor iedereen is hoe we omgaan met de levende stelling. Op het schaakbord zijn we vaak zelf bezig. Maar als ons leven wordt overgenomen door Jezus, die het eeuwige leven geeft, hoeven we dat niet meer te doen. Dan baant Hij ons de weg. Rust, vrede, hoop en verlangen. Zoals een schaakpartij altijd ook weer vol fouten is, is dat gelijk aan ons leven. Bij een schaakpartij is er altijd een strijd. In het leven, waar Hij in het hart woont, is er ook nog steeds strijd, maar van een heel andere orde. Je strijdt vooral tegen jezelf.

Met woorden dit alles beschrijven is maar heel beperkt. Uitleggen hoe het bijwonen van een geslaagde geboorte is, dekt ook nooit de lading van het wonder. Maar voor de schakers van Promotie hoop ik dat als de tijd stopt, er een volmaakte tijd aanbreekt.

□

***Wij feliciteren
Maarten en Rosalie
van Zetten
met de geboorte van
hun zoon
Kees Juliën!***

varia	Wat een kwaliteit!	Gerhard Eggink
--------------	---------------------------	-----------------------

Dit seizoen biedt Promotie, via de Kennemer Combinatie, schaaklessen aan, aan ons, leden van Promotie. Ik heb even getwijfeld of ik mee zou doen maar heb toch besloten mee te doen; je weet maar nooit. De lessen worden online gegeven door afwisselend Thomas Willemze, Stefan Kuipers, Nico Zwirs en Merijn van Delft, anderhalf uur lang, 9 woensdagen. En het is leuk en aardig. Leuk gebracht, mooie voorbeelden. Zo zou je zelf ook willen spelen! Zo hebben we het gehad over het loperpaar, zowel in het middenspel (in de aanval) als in het eindspel (hoe win je daar nou mee). In de voorbeelden ligt het er dik bovenop, maar het geeft wel duidelijk aan waar het om gaat.

A.Grishuk - A. Riazantsev, na 10...Pd7-f6

Wat bij mij verreweg de meeste indruk heeft achtergelaten is het positionele kwaliteitsoffer. Nooit gedacht dat ik dat nog eens zou zeggen, laat staan spelen. In twee lessen kwamen voorbeelden langs die een diepe indruk op me maakten. Zie bijvoorbeeld het diagram hiernaast. Weinig aan de hand, zou je zeggen? Nou, dat valt tegen. Wit speelt Txe6! en speelt in tien zetten zijn tegenstander (ook geen misselijke jongen van 2660) helemaal naar huis. De analyses zijn geweldig, de witte stelling speelt als vanzelf. En dan niet meteen per sé de pion op e6 gaan bijwinnen (die loopt niet weg), maar er juist omheen spelen. Belangrijk in zo'n situatie: de lijnen gesloten houden zodat de zwarte torens geen emplooi krijgen. Na **10. Txe6, fxe6; 11. Pg5, Dd6; 12. De1** heeft wit een mooie plus (Stockfish vindt het +2).

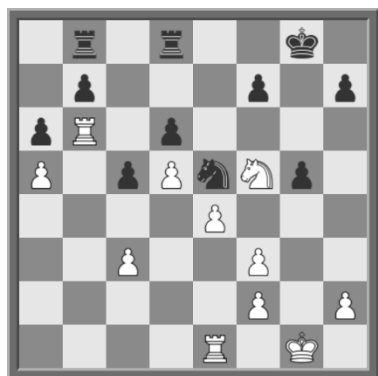
J, Mostert - G.Eggink, na 15.Tad1

Na de lessen volgt de praktijk. Niet iedere partij leent zich ervoor en van je fouten moet je leren. Maar ik vind het al leuk, om niet te zeggen opwindend, om naar dit soort zetten te kijken. De eerste mogelijkheid op de club was in mijn partij tegen Joost Mostert, zie het tweede diagram. Ik overzag helemaal dat Pxc3 en Dd5 een prima mogelijkheid voor zwart is; geïnspireerd door de gevolgde schaaklessen was ik helemaal geobsedeerd door Txc3. Die zet speelde ik ook maar het was niet goed. "Origineel", zei Joost. En inderdaad. Maar meer ook niet. Achteraf kan je dat ook wel zien. Het levert op korte termijn een paar leuke zetten op maar wit staat prima en (ook belangrijk) de torens hebben mooie lijnen, dus van de lange termijn moet je het ook niet hebben. Na **15. ... Txc3, 16. bxc3 Pe4, 17. Lf3 Pdx3, 18. Lxe4 Pe2+, 19. Kh1 Lxe4** werden al mijn mooie stukken geruild en verloor ik geruisloos, zoals dat heet. Een illusie armer, een ervaring rijker.

G.Eggink - S.Kooiman, na 15...Ld8

Maar niet getreurd, er kwam snel een nieuwe kans! Ditmaal tegen Stefan Kooiman zie het derde diagram. Als je het eenmaal ziet is deze niet moeilijk te vinden. Na Txd8! Gaat er een belangrijke verdediger bij zwart af en dreigt er opeens van alles rond de zwarte koningsstelling. De zwarte torens staan er een beetje bij, en wit valt met al zijn stukken aan. Na **16. Txd8 Dxd8, 17. Td1** zijn de dreigingen legio. Pxd6, Td6, De2-g4, alles schijnt te lukken. Mijn tegenstander liet het niet zover komen en gaf op na **16. Txd8 Txd8, 17. Pe7+**.

G.Eggink - P. van der Werve, na 26...,Pe5

Was dat dan de laatste dit seizoen? Nee, helemaal niet. Kijk naar mijn partij tegen Paul van der Werve, hiernaast. Zwart dreigt met Pf3+ een pion en de kwaliteit te winnen, en dreigt ook nog Pc4, waarmee de toren wordt teruggedreven en pion a5 valt. Dus wit geeft op? Met de kennis die we net hebben gekregen luidt het antwoord natuurlijk nee! Met Pxd6! behoudt wit zijn voordeel (dat vindt Stockfish ook).

Na 27. Pxd6; Pxf3+; 28. Kf1 Pxe1; 29. Kxe1 Td7 ontstond een stelling waarin zwart vast staat en wit aan alle touwtjes trekt. Ondanks een volle kwaliteit minder geeft Stockfish de stelling een waardering van +4! Dat de partij door mijn tijdgebrek in remise eindigde veranderde niet het heerlijke gevoel dat ik had.

Laat de volgende tegenstanders maar komen!

□

"...Hij werd zeer bewonderd omdat hij het schaakspel met nieuwe ideeën verrijkte. In zijn handen werd schaken werkelijk kunst. Hij liet nieuwe mogelijkheden zien. Wat vroeger als onmogelijk en incorrect werd beschouwd, bleek best te kunnen. Aanvankelijk waren er die twijfelden, maar na lange analyses moesten zij toegeven: het was allemaal goed geweest..."
(J.H. Donner, 1959)

varia	150-jarig jubileum KNSB – Tom Poes	Henk Alberts
--------------	---	---------------------

Bij de viering van het 150-jarig jubileum op 31 mei in het Spoorwegmuseum in Utrecht werd een gevarieerd programma geleverd. Dit met presentaties van onder andere Erik Scherder, Bettine Vriesekoop, de wethouder van Utrecht, de voorzitter van NOC/NSF, straatvoetballer Soufiane Touzani (iets voor Manuel om zijn kleinzoon te motiveren: <https://schaken.nl/baltovenaarsoufiane-touzani>), Jesús Medina Molina (van de schaaktafels) en nog veel meer, dit alles onder leiding van Tex de Wit. Tijdens dit programma werd ook de nieuwe – hertekende – versie van het stripboek 'Tom Poes en het betoverde schaakspel' gepresenteerd door Ton Mackaaij van uitgeverij Cliche. Bijzonder is dat het stripboek tevens is uitgebreid met een aantal pagina's die de regels van het schaakspel uitleggen. Daarmee een mooi geschenk voor kinderen en kleinkinderen.

Hiernaast tevens een afbeelding van een van de platen die ter gelegenheid van de presentatie in het Spoorwegmuseum werd uitgegeven.

□

Deel 3: Vanuit de wildernis naar Promotie

Vanaf 1971, toen ik stopte bij SV Charlois, tot 1992 toen ik lid werd van Promotie, heb ik weinig geschaakt. Het was mijn schaakwildernis. Weliswaar speelde ik, zoals vermeld in de vorige aflevering, jaarlijks met Sinterklaas simultaan in Delft maar serieus schaken beperkte zich tot een paar partijen per jaar: bedrijvenschaak en de jaarlijkse ontmoeting tussen docenten van de TUD en Paris (de schaakvereniging van het Delfts Studenten Corps).

Toen mijn kinderen op de lagere school zaten in Benthuisen (1976-1982) gaf ik een aantal jaren schaakles op hun school. Aan de hand van Jeugdschaak van Berry Withuis hebben toen een flink aantal kinderen pionnen-, toren en koningsdiploma's gehaald. Het lesgeven leidde er toe dat de Evenementen Commissie Benthuisen mij vroeg of ik interesse had om in ons dorpshuis een schaaksimultaan te geven. Dat heb ik een paar maal gedaan. In 1992 was Jan Kalkwijk, ook een inwoner van Benthuisen, een van mijn tegenstanders. Jan won natuurlijk en overtuigde me om eens bij Promotie te komen kijken. Dat heb ik gedaan en zo eindigde het simultaanschaken mijn schaakwildernis.

Bij Promotie werd het mij snel duidelijk dat 22 jaar schaakwildernis het niveau van je schaak niet bevordert. Mijn openingskennis, zo wie zo altijd al beperkt, was verouderd en het algemene niveau van mijn tegenstanders was hoger dan wat ik mij van mijn tijd bij Charlois herinnerde. Toch vond ik het actief schaken, intern en extern, weer heel plezierig en langzaam werden ook de resultaten beter. Als illustratie daarvan een partij uit 1998 gespeeld in Wijk aan Zee.

BvdG – K. Kager, Hoogovens tienkamp 2b, 30-01-1998

1. e4 e5, 2. Pf3 Pc6, 3. Lc4 Pf6, 4. Pg5 d5, 5. exd5 Pd4 (de Fritzvariant van het tweepaardenspel), **6. c3 b5, 7. Lf1 Pxd5, 8. Pe4 Dh4** (een scherpe aanvalzet, met kansen voor beide partijen en weinig remises) →

9. Pg3 Lg4, 10. f3 e4, 11. cxd4 Ld6, 12. Lxb5+ Kd8, 13. 0-0 exf3, 14. Txf3 Tb8 →

Tot zover theorie maar nu miste ik Lf1 maar gelukkig voor mij miste zwart op mijn Lc6 ook de beste voortzetting (Pb4) die leidt tot gelijke kansen.

15. Lc6 Pf6, 16. Pc3 Lxf3, 17. Lxf3 Te8, 18. d3 Dxd4+,
19. Kh1 Df2 (een slechte zet waarna wit groot, bijna winnend
voordeel heeft) →

20. Pce4 Pxe4, 21. dxe4 Tb5, 22. Lf4 Txb2, 23. Lxd6 Td2,
24. Lxc7+ Kxc7, 25. Tc1+ Kd6, 26. Da4 Td8, 27. e5+ Kxe5,
28. De4+ Kd6, 29. Pf5+ →

Zwart gaf op, 1-0. Na het gedwongen 29. ... Kd7 volgt
20. Dc6 mat. Toch wel een mooi matje bijna midden op het
bord.

Van 1997 tot 2000, ik verhuisde toen naar Burgh-Haamstede,
ben ik voorzitter van Promotie geweest. In deze periode
kreeg het Groene Hart Toernooi gestalte. Dat was een
initiatief van Ab Scheel, de jeugdleider van SV Messemaker, waar we met Promotie op inhaakten. Ook
probeerden we de denksporten samen met dammers en Go-spelers in Zoetermeer (simultaans in het
Stadshart) positief onder de aandacht te brengen. Over het algemeen was het een voor de vereniging en
het bestuur een rustige tijd. Zover ik mij herinner was wel een zorgpuntje de opstelling van het eerste
team omdat toen de eindstand van de interne competitie daar een grote rol in speelde.

<i>varia</i>	Post Mortem in Astana	Jan Willem Duijzer
--------------	------------------------------	-------------------------------

“F5? Waarom speelde je dat?” Hij vraagt het zonder op te kijken. De Rus antwoordt snel. “Ik weet het niet. Soms denk ik dat ik gewoon wil verliezen. Dan interesseert het me niet meer. Dan wil ik rust.” Even zwijgen ze. Om hen heen lopen de arbiters bedrijvig heen en weer. Er mogen ook weer foto’s worden gemaakt. “Ik weet precies wat je bedoelt” zegt Ding. “Mijn Td3 in de zevende partij was net zo stom. Wist je dat ik ‘Leven en Lot’ van Grossman heb gelezen?” “Je bent gek. Dat boek is verboden bij ons.” Ding glimlacht. “Wat maakt het uit? Ik wilde het weten. Jij hebt die brief toch ook getekend? In China kan dat niet. Ik mag alleen denken. En met jou praten, na onze partijen. Ik heb geen vrienden. Alleen jou.” “Bij mij is het niet anders” zegt Ian, “Ze letten op ons, schakers. We hebben geluk dat we niet belangrijk voor hem zijn. Hij kan geen loper van een paard onderscheiden. Ik haat hem.” De Chinees kijkt hem aan. “Als je wilt wees dan voorzichtig”. Ian knikt. “Zullen we onze volgende match in Odessa houden? Ik heb daar eens gespeeld. Het was heerlijk aan het strand.” “Odessa? Graag. Of Lviv. Ik heb daar een keer met Ivanchuk gegeten.” “Wat zullen we de volgende partij doen? Heb jij er nog zin in?” “Niet echt. Maar ze vinden het leuk, geloof ik. Zal ik het Koningsgambiet spelen?” “Je bent echt gek. Haha. Tot morgen!”

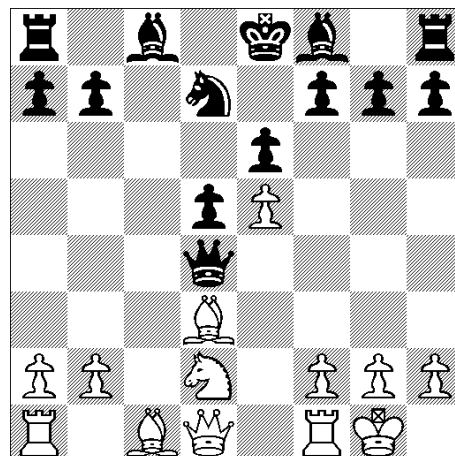
□

partij	Sportief!	Bert Ouwens
---------------	------------------	------------------------

Op 20 februari 2023 speelde ik een leuke externe partij tegen Adriaan ter Mors van DSC 3. Ik offer een pion in de Franse Tarrasch-variant, waarna ik langzaam maar zeker steeds meer druk zet op de stelling van de tegenstander. Ik maak de partij uit met een mooie combinatie. Alleen daarbij gebeurde iets bijzonders. Lees verder!

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Pd2 Pf6, 4. e5 Pfd7, 5. Ld3 c5, 6. c3 Pc6,
7. Pgf3 Db6, 8. O-O cxd4, 9. cxd4 Pxd4, 10. Pxd4 Dxd4 →

Ik speel dit pionoffer in de Tarrasch-variant van het Frans graag. Wt houdt lang het initiatief en krijgt vrijwel altijd een aanval op de koningsvleugel.

11. Pf3 Db6, 12. Da4 Le7
13. Dg4 Kf8

Kenmerkend is dat zwart niet veel bewegingsvrijheid heeft.

Kf8 wordt vaak gespeeld in deze variant, een alternatief is g6, wit speelt dan Lh6.

14. Te1
14. ... h5

Ik verdedig de pion op e5 extra, zodat het witte paard kan gaan spelen.

15. Df4 Db4

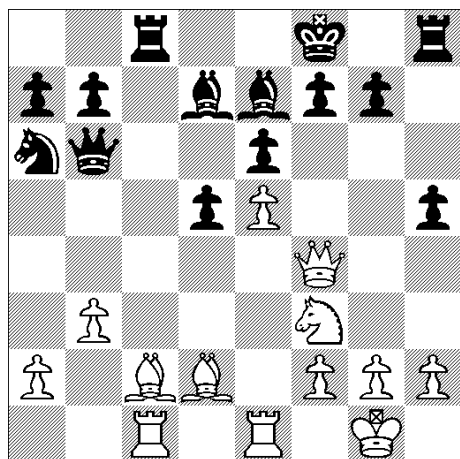
Een verrassend goede zet.

Zwart speelt op dameruil en dat zou voor een deel de angel uit mijn aanval halen, dus doe ik er alles aan om afruil te voorkomen.

16. De3 Pc5, 17. Lc2 Ld7,
18. b3 Tc8, 19. Ld2 Db6,
20. Tac1 Pa6?

Lijkt mij niet goed, maar ook in deze stelling heeft zwart niet veel zetoepies, ik denk dat Lb5 beter was.

21. Df4!

Ik was zeer tevreden over deze voorbije manoeuvreerfase. Mijn dame is weer terug op f4 (zie zet 15) en nu kan zwart niet meer afruilen.

21. ... Kg8, 22. Pg5

Ik vond het moeilijk om in deze stelling de juiste zet (of de juiste volgorde van zetten) te vinden. De computer geeft Lc2-b1.

22. ... Tf8, 23. Dh4

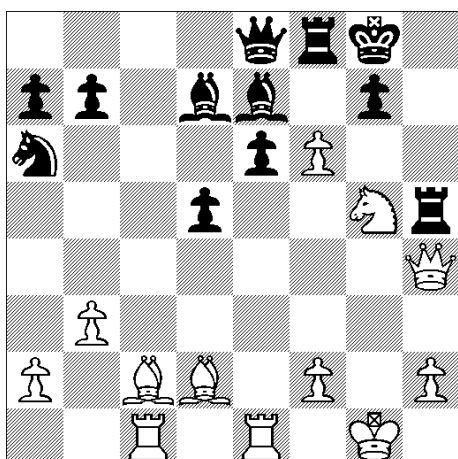
Ook in deze stelling vond ik het moeilijk de beste zet te vinden om de aanval voort te zetten.

23. ... Dd8, 24. g4

Dit was de bedoeling van Dh4!

24. ... De8
25. gxh5 f6, 26. exf6 Txh5

Zwart bereidt f6 voor waarna veld h5 twee keer staat aangevallen.

Zwart had hier 5 opties: Dxf5, gxf6, Lxf6, Txf6 en Txf5. Hij kiest de slechtste optie. Wit kan nu een hele mooie combinatie uitvoeren. De beste zetten (in plaats van Txf5) waren Lxf6 of Txf6, waarna de stelling nog in evenwicht is, met kansen voor beide partijen. Bijvoorbeeld 26. ... Txf6, 27. Ld1 Lc5, 28. Txc5 Pxc5, 29. Dg3 Txf5, 30. Lxf5, Dxf5.

27. f7+!! Dxf7, 28. Lh7+

Zwart geeft op. Na Txf7 volgt Dxf7 mat! en na Kh8 volgt Pxf7 schaak.

Ik deed echter een onreglementaire zet: ik speelde geen Lc2-h7+, maar Ld2-h7+; ik pakte per ongeluk de verkeerde loper. Ik had dat zelf niet in de gaten. Na 2 minuten zei mijn tegenstander: "ik neem aan dat je de andere loper had willen spelen". Pas toen zag ik wat ik had gedaan. Mijn tegenstander was uitzonderlijk sportief: hij liet mij alsnog de juiste zet uitvoeren, waarna hij opgaf. Ik denk dat 90% van de spelers dit niet hadden gedaan, onder wie Rudi Matai (zie wedstrijdverslag Promotie H3 - RSC Belgisch Park 2 op de site). Moreel gezien was mijn tegenstander deze avond de grote winnaar!

womischa	Schaken op woensdagmiddag	Ton Morcus
-----------------	----------------------------------	-------------------

Vanaf augustus 2022 wordt er ook elke woensdagmiddag in 't Span geschaakt. Dit gebeurt in een ontspannen en gezellige sfeer, onder het genot van een drankje en een hapje. Tot nu toe wordt er gespeeld met wisselende tempo's, die door de spelers onderling worden afgesproken (bijvoorbeeld 20 minuten p.p.p., of 10 minuten + 5 seconden/zet, of ... etc. etc).

Nadat wij aanvankelijk het aantal deelnemers langzaam maar zeker zagen groeien, lopen de laatste weken de bezoekersaantallen terug.

Mogelijk is dit de keerzijde van het ontbreken van structuur. Na diverse deelnemers te hebben geraadpleegd wil ik een competitie opzetten. Uitgangspunt hierbij is dat elke week twee korte partijen van 30 minuten per persoon per partij worden gespeeld. Bij een duidelijk niveauverschil zal dit 40 minuten om 20 minuten worden. Woensdag 7 juni a.s. (aanvang competitie 13.30 uur) wil ik hiermee beginnen. Op de dag zelf wordt de indeling gemaakt (uitgaande van wie er aanwezig zijn). Uitgangspunt is dat we zoveel mogelijk tegen verschillende tegenstanders worden ingedeeld.

Winnaar van de competitie wordt degene die ten opzichte van zijn rating het beste presteert. De verdere randvoorwaarden worden zo spoedig mogelijk verder uitgewerkt.

Ik zou iedereen willen oproepen om vanaf 7 juni a.s. mee te doen.

Zaal open 13:30 uur; 1^e partij circa 13:45 - 14:45 uur; 2^e partij circa 15:00 - 16:00 uur.

Voor vragen en/of opmerkingen: Ton Morcus, Tonmorcus@gmail.com / 06 - 29 47 98 46

□

varia	Schaakgraven (voorpublicatie)	Henk Alberts
--------------	--------------------------------------	-------------------------

In 2006 gaf de Motiefgroep schaken een door Rob Bijpost en Fred van de Vliet geschreven Special over schaakgraven uit: *“Onder een schaakgraf verstaan wij: een graf waarop in woord en/of beeld iets (bij) staat aangegeven dat naar schaken verwijst.”* Dat kan dus een tekst of een afbeelding van schaakstuk, een afbeelding van (een deel van) een schaakbord, enz. zijn. het meest vergaande zijn de schaakproblemen op grafstenen. Zie bijvoorbeeld in Amsterdam de grafsteen van Jacques Davidson (1890-1969), de eerste Internationaal meester van ons land in Amsterdam. (Wit: Kd8, Ta8, Tc7; zwart: Kf8. MAT IN EEN ZET.)

In de special in 2006 werden 44 op dat moment bekende schaakgraven beschreven. Inmiddels zijn we 17 jaar verder en er is veel nieuwe informatie beschikbaar. Reden om in augustus dit jaar een deel 2 uit te geven. Inmiddels staat de teller daarbij op (circa) 137 schaakgraven (dus circa 93 nieuwe). En van die (ons bekende) schaakgraven liggen er maar liefst 14 in Nederland. Op de volgende pagina een (niet geheel willekeurige) pagina uit de Special van augustus.

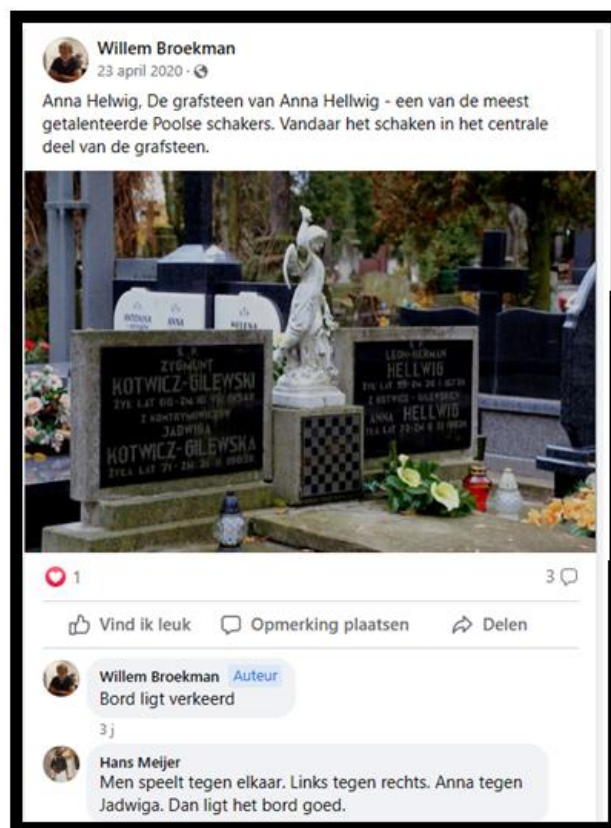
En waarom hier dit verhaal? Omdat – wist u misschien niet – de interesse voor dit onderwerp bij een aantal Promotie-leden groot is. Zo reisde Manuel al eens half Londen door om de graven van Alexander McDonnell en Louis Charles Mahe de la Bourdonnais te bezoeken. Zie voor deze queeste de ‘uit de oude doos’ in deze Promoot. (Dat ook Howard Staunton op hetzelfde kerkhof begraven ligt wist hij toen nog niet; dat is weer een ander verhaal.)

En zo is er een al jaren bestaande facebook-pagina waar al jaren de nieuw ontdekte schaakgraven worden bijgehouden: <https://www.facebook.com/groups/295564423935025/>

Beheerder: Willem Broekman. Voor een voorbeeld zie afbeelding hiernaast. (Waarbij dan meteen te zien is dat er nog meer Promotie-leden op die facebook-pagina te vinden zijn.)

En dan nog de vraag waarom bijgaande pagina niet willekeurig is? In 2013 waren we met een aantal schakers op rondreis in Bolivia en Peru (zie de Promoot van september 2013). Op onze laatste dag in Lima kwamen Bernard en Rens vertellen dat ze nu toch een mooi schaakplein gevonden hadden. Dat was dus het *“Plaza de Ajedrez Esteban Canal - Miraflores., welk plein geheel in schaakstijl is ingericht.”* En als u goed kijkt ziet u één van beide nog op de foto staan.

En een beetje reclame moet kunnen: wie nu lid wordt van de Motiefgroep Schaken – voor maar € 17,50 (voor buiten Nederland wonende leden € 22,50) per jaar – ontvangt naast deze special nog 5 nummers van het blad de Schaakkoerier, 2x per jaar een veiling, een contactdag en per jaar extra's als een (kerst-)ansichtkaart en meer. Zie verder www.euwe.nl

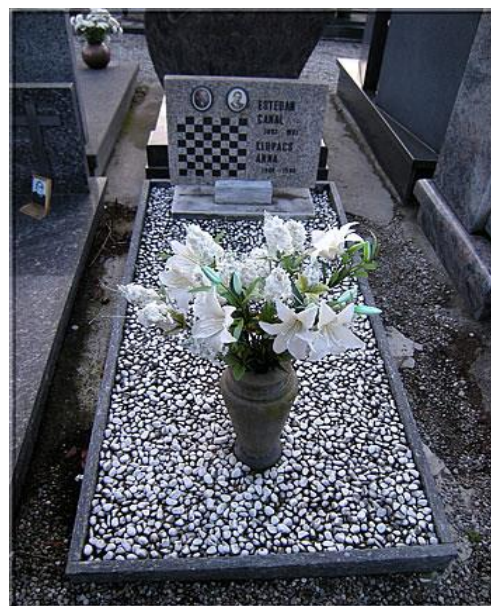
54. Canal, Esteban

Geboren: 19 april 1897 Chiclayo, Peru

Overleden: 14 februari 1981 Cocquio-Trevisago
(Varese), Italië

Begraven: Cocquio-Trevisago, Italië

In het graf liggen zowel Esteban Canal als zijn vrouw Anna Klupacs begraven. Opmerkelijk is dat op het graf het geboortjaar 1893 vermeld staat, terwijl uit de geboorte-acte van Esteban Canal als geboortjaar 1897 blijkt.

Esteban Canal was een vooraanstaand Peruaanse schaker die in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw zijn beste toernooiresultaten behaalde. In die periode werd hij 2^e in Triëst 1923, gedeelde 2e in Merano 1926, 10^e in Boedapest 1929, gedeelde 10^e in Carlsbad 1929, gedeelde 7^e in Rohitsch-Sauerbrunn 1929, 2^e in Boedapest 1932, gedeelde 4^e in Bad Slika, 1^e in Boedapest 1933, 5^e in Mährisch-Ostrau 1933, en gedeelde 1^e in Reus 1936.

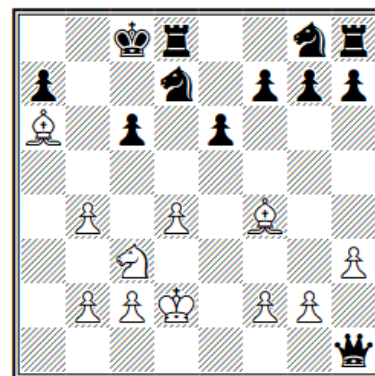
Na de Tweede Wereldoorlog werd hij nog 2^e in Venetië 1947, gedeelde 6^e in Bad Gastein 1948 en gedeelde 2^e in Venetië 1948. In dat laatste toernooi versloeg hij Euwe. Uiteindelijk won Esteban Canal Venetië 1953. Canal vertegenwoordigde Peru in de schaakolympiade in Dubrovnik 1950 aan bord 1. Hij werd in 1950 tot Internationaal Meester benoemd en in 1977 tot ere-Grootmeester.

Van Esteban Canal kennen we de 'Peruaanse onsterfelijke'. Hij speelde deze partij in 1934 in een simultaanseance in Boedapest.

Esteban Canal – NN

1. e4 d5 2. exd5 Dxd5 3. Pc3 Da5 4. d4 c6 5. Pf3 g4 6. Lf4 e6 7. h3 Lxf3 8. Dxf3 Lb4 9. Le2 Pd7 10. a3 O-O-O 11. axb4 Dxa1+ 12. Kd2 Dxb1 13. Dxc6+ bxc6 14. La6 mat

Als schrijver schreef hij in 1949 "Strategia di avamposti". in het Italiaans gepubliceerd door "L'Italia Scacchistica", waarin hij zijn persoonlijke theorie van het schaakspel uitlegt aan de hand van 50 becommentarieerde partijen, vermengd met een aantal kleurrijke biografische aantekeningen. Geboren in Chiclayo, Peru, woonde Esteban Canal in zijn latere leven in Italië, alwaar hij ook stierf en begraven werd. Toch werd hij in zijn geboorteland zeker niet vergeten en er is in de hoofdstad Lima een plein naar hem vernoemd; het Plaza de Ajedrez Esteban Canal - Miraflores, welk plein geheel in schaakstijl is ingericht. Zie bijgaande (eigen) foto.

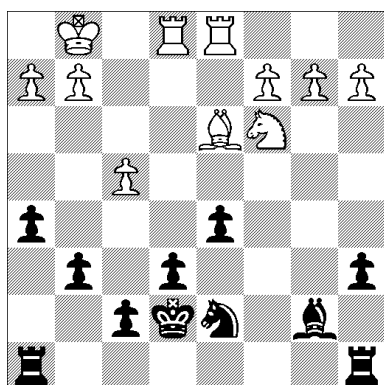

□

The Terminator (De Uitroeier) is een reeks sciencefiction-films met Arnold Schwarzenegger in de hoofdrol. De eerste kwam in 1984 in de bioscoop en nog steeds worden deze films op televisie herhaald. Arnold is (in de film) niet erg spraakzaam en bedient zich vaak van korte zinnen zoals de beroemde woorden "I'll be back". Voor wie niet de film niet kent: The Terminator loopt een politiebureau binnen. Hij vraagt naar Sarah Connor die in de cel zit. Aan het loket wordt hij door de dienstdoende agent afgescheept. Arnold onderzoekt de ruimte en zegt "I'll be back". Even later ramt een auto het politiebureau. The Terminator stapt uit de auto en met twee automatische vuurwapens roeit hij alles uit wat hem in zijn missie in de weg loopt.

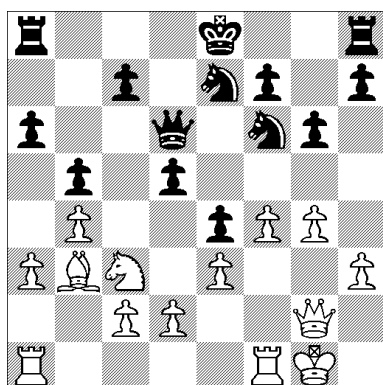
Overdag is het zicht goed maar tegen zonsondergang wordt het slechter. Daar komt glaucoom bij en bij het laatste bezoek wist de oogarts te melden dat ik ook staar heb. Wat ik 's avonds zie is al niet veel en het is bovendien wazig. Reden om per 31 oktober vorig jaar te stoppen met de interne competitie. Geen zin om onderweg tegen een paaltje aan te rijden of een stoep te missen. Wel met de bedoeling om het spel te hervatten als het langer licht wordt. **I'll be back!** De paar mensen die de reden weten, boden spontaan aan om mij te halen en terug te brengen. Hartverwarmend. Wat een fijne club hebben wij!

I'm back!!! Het is inmiddels wat langer licht. Op 1 mei (dag van de arbeid dus aan de slag!) heb ik mijn eerste interne van dit jaar gespeeld. Tegenstander was Caspar Remie. Door een artikel op de website was ik gewaarschuwd voor deze jongeman. GM Erik van den Doel had de nodige moeite met hem. Ondanks de waarschuwing raakte ik met zwart in onderstaand diagram verzeild.

Zoals u ziet, het Grote Knoeien is weer begonnen! De zwarte (ik zal nu wel worden gecancelled door Woke-Nederland) koning vrolijk in het midden, witte (en nu door anti-Woke-Nederland) torens in het centrum, zwarte torens dekken pionnen die niet worden aangevallen, slechte loper binnen de keten... het leven is lijden. Het liep uiteindelijk nog goed af ondanks het missen van een -4 bij één ply.

Twee rondes later tegen Manuel. Er moet iets mis zijn met het computerprogramma want wat doet die man in de B-groep?!

Wel heel knap om een dame op g2 te parkeren waar zij helemaal niks doet. Het leven zou een stuk zonniger zijn met een witte loper op b2. Vooral na een zet als g4-g5. Heel even overwogen want na Ph5 kan wit met Pxd5 een pion winnen. Ik meende echter dat na Pf6-h4-f3 een zwart paard in de witte stelling komt en dat wil je toch niet? Thuis vertelt Fritz dat Pf6-h4 geen legale zet is volgens de FIDE-regels voor het schaakspel. Ik ben nog niet de oude maar wel eerst de boel nakijken. Vooral de spelregels.

□

puzzel	Oplossing Winterpuzzel 2023	Jan Blankespoor
---------------	------------------------------------	------------------------

Ditmaal kon er niet onder de kerstboom aan het traditionele rebus-cryptogram worden gepuzzeld, maar moest het in de koude maanden februari en maart gebeuren. Zeven oplossingen werden ingestuurd, minder dan vorig jaar helaas. Iedereen vond de juiste slagzin. De beroepen leverden meer problemen op. Twee waren er geheel foutloos, die van **Pieter Hijma** en **Hamilcar Knops**. Mijn complimenten voor beide heren!!

Sipke de Swart en (de vrouw van) Ben Ahlers maakten beiden dezelfde fout: Uroloog in plaats van het correcte Geoloog. Waar komt die R (van uRoloog) dan vandaan? Maar verder hadden ze de correcte beroepen gevonden. Frans Martens en Gerhard Eggink maakten elk twee fouten, maar Manuel Nepveu zou de volgende keer toch iets dieper moeten kijken: 9 fouten.

1. Ja R is T (A=U): jurist 2. S lage R: slager 3. K wekker min K: kweker 4. Ge O hoog (H=L): geoloog 5. O op G Darts (min P, min D): oogarts 6. Oost B onder (O=P, min N, min R): postbode 7. TU in DER: tuinder 8. Boven I ER (B=H): hovenier 9. Monte(U)r: monteur 10. Drie T is T (min R): dietist 11. Kaas B onder (min N, min D): kaasboer 12. EL om (=LE) paar (P=R): leraar 13. S L op R: sloper 14. Jour na L is T: journalist 15. B aan K in ER (min A, min N): bankier 16. B in O loog (min N): bioloog 17. Rij K (met R=W) G in T (I=E): wijkagent 18. Nick = schilder 19. Theo loog: theoloog 20. (G)astronoom: astronoom 21. Stuur Maan (min A): stuurman 22. D om cent (min M): docent	23. Scheef K op K (min S, min E, min P): chefkok 24. (D=K)apper: kapper 25. Kilo na L (I=O, A=E): kolonel 26. Poet Liter (min T, min T): poelier 27. Nota (F)ris: notaris 28. Bak Kier (min I): bakker 29. T amateur (M=X): taxateur 30. In K ER (N=M): imker 31. Na S T op R (N=P, P=O): pastoor 32. D om in EE: dominee 33. C in E Kast (min K): cineast 34. Rij K na G in T (N=S, I=E): rijksagent 35. Dichte R: dichter 36. Rechte R (min H, E=O): rector 37. Na T Roos (N=M): matroos 38. Rij K G er (R) aan (R=D, N=F): dijkgraaf 39. U in Browser (min S): brouwer 40. Chirurg 41. Acht uur (min H, U=E): acteur 42. Lange R (L=Z): zanger 43. Kleine R (E en L verwisselen, min I): kelner 44. Pi loopt (min P): piloot
Slagzin: <i>Je wordt oud als je bij het schaken buiten adem geraakt</i>	

Citaat van de maand [3]

"Manuel staat twee gehaktballen voor"

[tijdens het woensdagmiddagschaak, toen Manuel thuis nog niet geluncht had en niet kon wachten op de gebruikelijke bitterballen en andere versnaperingen]

oude doos	Kensal Green Cemetery	Manuel Nepveu
----------------------	------------------------------	--------------------------

	maart 1995	Toen KLM-vlucht KL 119 naar Londen op zondag 26 februari startte wist ik nog niet precies wat ik de voor mij liggende dagen precies ging doen. Met een uitzondering. Een queeste die ik in 1980 begonnen was zou ik in de voor mij liggende dagen vervolgen, de queeste naar de laatste rustplaats van twee negentiende-eeuwse schakers. Hun namen? Alexander McDonnell en Louis Charles Mahe de la Bourdonnais.
---	-----------------------	---

Nu is niets zo vergankelijk als roem en niets wordt zo snel vergeten als het geschreven woord. Ik zal er daarom maar niet op vertrouwen dat U, waarde lezer, nog weet dat ik deze queeste al eens eerder heb beschreven (Clubblad 36-4, april '88). Laat ik daarom het complete relaas verhalen.

Louis Charles Mahe de la Bourdonnais was een Franse aristocraat. Aanvankelijk had hij geld en bezittingen, maar dat duurde niet lang en toen moest Louis de kost verdienen, een bezigheid die in zijn familie hoogst ongebruikelijk was. Als schaker was hij buitengewoon sterk en in het Parijse Cafe de la Regence (bestaat overigens al lang niet meer) was hij vrij vlot de erkend sterkste speler van die tijd, Deschappelles, de baas. Maar het was niet mogelijk een bestaan als beroepsspeler op te bouwen in de Franse hoofdstad. De la Bourdonnais toog naar Londen. Daar kon hij als beroepsschaker beter uit de voeten. Toch keerde hij na verloop van tijd weer terug naar Frankrijk.

Alexander McDonnell was de zoon van een Ierse arts, een zoon die in Londen terecht kwam voor zijn studie. Na die studie vond hij een luizebaan met veel vrije tijd. En die vrije tijd wist MacDonnell te vullen! Hij nam zelfs schaakles bij een bekende en al wat oudere Engelse schaker uit die tijd, een zekere Lewis. Toen Franse Bourtje in 1834 andermaal naar Londen overstak ontmoette hij McDonnell - wederom moet ik zeggen; de heren kenden elkaar reeds van het eerdere verblijf van de la Bourdonnais in Engeland - en de idee werd geboren om een soort Frans/Engels treffen te organiseren. Na de nodige onderhandelingen werd de Ier de uitdager van wat wij nu de wereldkampioen zouden noemen, al is die term toen niet gebruikt.

Uiteindelijk -en dat was niet op zodanige wijze afgesproken- zou de krachtmeting tussen de heren bestaan uit tussen de tachtig en negentig partijen, want McDonnell wilde telkens weer revanche als hij een match(je) had verloren. Het moge vreemd lijken dat het precieze aantal gespeelde partijen niet met absolute zekerheid is vast te stellen. De reden is wel dat de matadores zelve hun partijen niet noteerden: dat deed een oudere heer voor hen. En die was aan het eind van de match een paar maal ziek! Onder schaakhistorici wordt er van uit gegaan dat de la Bourdonnais en McDonnell zes matches hebben afgewerkt en in totaal 88 partijen. Van drie partijen bestaat geen geschreven neerslag. De reeks begon in juni en eindigde in september. De totaalscore bedroeg uiteindelijk $+44-30=14$ ten faveure van de Fransman.

Het verhaal van de gebeurtenissen na de match is een kort verhaal. De Ier die al een buitengewoon licht baantje had vond ook dat nog teveel en zat dagenlang alleen nog maar achter het schaakbord. Hij had de bezetenheid van zijn Franse opponent geheel en al overgenomen! Maar dat zou niet lang duren. In 1835, het jaar na de grote match sterft Alexander McDonnell. Hij wordt begraven op Kensal Green Cemetery. Het verdere levensverloop van de la Bourdonnais is geknipt als scenario voor een huilerige pulpfilm. Hij en zijn Engelse echtgenote -zij spreekt geen Frans, hij geen Engels- gaan naar Parijs, maar wat hij daar aan schaakzaakjes heeft lopen gaat allemaal fout. Verpaupering wordt realiteit. Waarschijnlijk in wanhoop gaat de la Bourdonnais nog eenmaal terug naar Londen, waar hij immers als schaker was gewaardeerd en waar hij met zijn passie geld had kunnen verdienen. Maar inmiddels heeft

hij tuberculose en schaken voor je brood gaat dan niet zo fijn meer. De armoe en de ziekte wijken niet meer van zijn zijde en in december 1840 sterft Louis Charles Mahe de la Bourdonnais op een zolderkamertje in Londen. Ook hij wordt begraven op Kensal Green Cemetery. Zes en een half jaar na het begin van de match tussen de Fransman en de Ier zijn beiden gekist en begraven en liggen ze ook nog eens op precies hetzelfde kerkhof in Londen. De werkelijkheid kent meer 'soap' dan de huilerigste fantasie die je als pulpschrijver maar kunt bedenken!

Bovenstaande feiten waren mij reeds lang bekend toen ik in juli 1980 Londen voor het eerst bezocht. Op een dag dat het snikheet was ging ik met eega naar Kensal Green. De queeste naar de graven van deze twee zozeer tot de verbeelding sprekende schakers was begonnen.

Halte Kensal Green staat op alle metrokaarten van Londen en is te bereiken met de Bakerloo line. Duidelijk was het geen geweldige buurt waar de metro langsreed en ik herinner me dat nogal wat ruiten waren ingegooid van de morsige stations waar we langskwamen.

Het kerkhof ligt in de meest letterlijke zin op een steenworp afstand van het metrostation en het grappige is dat je met je neus zo dicht op de begraafplaats zit dat je je niet realiseert hoe groot deze plaats des doods werkelijk is. Eenmaal op de begraafplaats aangekomen realiseerden mijn eega en ik ons echter al heel snel dat we zonder verdere informatie volkomen verloren waren. Die informatie konden we wel krijgen, maar die hielp ons niet veel verder. Integendeel, we werden naar een aanpalend katholiek kerkhof gestuurd. En daar aangekomen..., Laat ik U verder niet vermoeien met details. Die middag reden we onverrichterzake terug naar Central London en ik voor mij had er zelfs

een hard hoofd in of de beide heren nog wel op dit kerkhof begraven lagen (mogelijke grafruiming, V2's in de Tweede Wereldoorlog). Indertijd had ik mijn domicilie in Bonn. Vandaar uit nam ik bij terugkomst uit Engeland contact op met de British Chess Association en via hen kwam ik in contact met de 'truely morbid' als ikzelve, die hun ziel en zaligheid erin leggen dooie schakers op te zoeken. Ik werd ook prompt aangeklampt met vragen over de verblijfplaatsen van andere schakers, als speelde ik de rol van de laatste strohalm. Bij deze speurtocht kreeg ik nog een nieuw stukje informatie: een of beide graven zouden in 1922 een opknapbeurt hebben ondergaan.

De tijd verstreek en in Londen kwam ik niet meer. Tot in dit voorjaar. KLM-vlucht KL 119 bracht mij naar Londen en ik wist wat me te doen stond. Op een geschikt moment ontdeed ik mij van mijn medereizigers en ging ik alleen op pad. Weer de Bakerloo line in, maar de buurten waar de metro doorheen kwam lagen er beter bij dan ik mij van 1980 herinnerde. Geen gebroken glazen en de atmosfeer was op een of andere manier 'lichter'. Ik had mijn paraplu bij me en toen ik bij station Kensal Green uitstapte had het er alle schijn van dat ik hem nodig zou hebben. Die ochtend vroeg had het trouwens geplensd. De weg naar de ingang wist ik onmiddellijk te vinden. Alle saillante details van de omgeving kwamen me bekend voor, al realiseer ik me heel wel dat de trukendoos van de menselijke geest groot en gevarieerd is. Ik had het geluk dat er bij de ingang iemand aanwezig was. Toen ik hem van mijn queeste en haar voorgeschiedenis vertelde, alsmede van mijn koppigheid in deze zaken reageerde hij " I put you right Sir " of woorden van die strekking en inderdaad, hij hielp me zoveel hij kon.

Ik kwam via zijn algemene aanwijzingen toch eerst weer op het • aanpalende St. Mary's terecht en ik werd wat sombertjes toen ik merkte dat slecht bijgehouden graven uit 1950 al ongeveer onleesbaar waren. Door vooral toch iedereen aan te klampen die er vertrouwenwekkend uitzag kwam ik snel bij de juiste plaats voor informatie. St. Mary's bleek pas in de vijftiger jaren van de vorige eeuw geopend en ik kon hier dus mijn zoekacties staken. Uiteindelijk na een mijl lopen kwam ik aan de andere kant van Kensal Green Cemetery, daar waar alles opgevraagd kon worden. Voor 60 p. werd de zoekactie ondernomen door een ongeveer veertigjarige vrouw. Ik zorgde er wel voor om de naam van de Fransman goed te spellen en te attenderen op mogelijke alternatieve spellingswijzen die ik ooit zelf was tegengekomen. Ook bij de naam van McDonnell hield ik slagen om de arm, want een n teveel of een 1

teweinig, het mocht mijn queeste niet andermaal torpederen!

Ik wachtte twintig minuten. Ik moest eerder op deze plek zijn geweest, want het staande kruis in de rechterhoek, een heel rare plaats op een of andere manier, kwam me bekend voor. Maar anderzijds, van een wandeling langs de hoge, 1 mijl lange muur vijftien jaar geleden kon ik me niets herinneren.

De vrouw kwam terug. Ik had de voornaam van McDonnell niet genoemd en zij "He was Alexalider McDonnell, wasn't he?" "Yes" gilde ik gretig, want nu voelde ik dat ze beet had. Maar direct ging ze weer een andere deur binnen met een combinatieslot. Ik wachtte weer zo'n tien minuten en zij kwam naar buiten. Ik lette onmiddellijk op haar gezicht, in de hoop daar van af lezen hoe het uiteindelijk was gegaan. Ze was stoicijs. Op een door haar meegebrachte plattegrond waarop de hele begraafplaats in sectoren was opgedeeld gaf ze de plaats aan waar de heren McDonnell en de la Bourdonnais moesten liggen. "It will not be easy to find thern though" en met een in al die tijd kennelijk voorbereid tekeningetje gaf ze aan welke andere graven in de buurt moesten liggen, in de hoop dat die me zouden kunnen dienen als baken.

Na haar honderd maal bedankt te hebben ging ik de begraafplaats weer op. De zon brak zowaar door, maar de grond was nog drassig van alles wat die morgen neergekomen was. Ik was vrolijk en genoot van al die graven die schots en scheef lagen, velen oud, sommigen nog vers. Langs het modderige pad evenwijdig met de muur kwam ik uiteindelijk niet ver van die ingang die ik vijftien jaar geleden en ook nu in eerste instantie was binnengegaan. Vlak daarbij lag McDonnell, schuin achter de graven van Nix, Mrs. Brook en Manning. Zijn graf was een tombe met inscriptie. Naast twee totaal overwoekerde graven (Shearsby en Harris) en twee graven met een steen. Mos had wel bezit genomen van het graf en met mijn paraplu schraapte ik iets weg. Bleekjes kwam iets tevoorschijn. Ongeveer dit was het:

.. acre .. To mory Al....x..nderonnell in the year
--

Veel van wat ik als letters heb weergegeven is al interpretatie. Dit graf is vast en zeker niet behandeld in 1922. Maar terwijl ik zo bij dit graf stond te mijmeren, alleen en onopgemerkt realiseerde ik me dat ik in 1980 vlak langs dit graf was gelopen, werkelijk op enige passen afstand. Ik geloofde zelfs dat ik ook toen de naam van Alexander McDonnell had ontcijferd, maar de uitspraken van Vroon en geheugenspecialist Wagenaar ter harte nemende is het niet eens onwaarschijnlijk dat mijn geheugen een spelletje met me speelde, alhoewel...

Ik maakte foto's en ging langs hetzelfde pad waarlangs ik dit graf had bereikt verder. Modderiger werd het en rubberen banden van een tractor die nog niet zo lang geleden hier langs was gereden hadden hun afdruk in het zompige pad achtergelaten. Volgens een of andere uitspraak zouden de graven maar honderd yards van elkaar liggen. Niet waar dus. Valse romantiek dus. Toen de weg weer een bocht had genomen naar links wist ik dat ik vlakbij het tweede graf moest zijn.

Naast Baldwin aan de ene kant en Robinson aan de andere lag een steen. Dat moest het graf zijn volgens de aantekeningen die ik bij me had.

De graven zagen er in deze buurt van de begraafplaats beter uit en ook het graf van de Fransman zag er lang niet slecht uit. Dit moet het graf zijn geweest dat is 'opgepoetst' in 1922. De graving was nog goed. Zonder moeite kon ik lezen wat er stond:

Louis Charles de la Bourdonnais The celebrated chessplayer [...] Died december 13th 1840 Aged 43

Slechts het gedeelte achter het laatste woord van de tweede lijn was niet goed zichtbaar, omdat begroeiing en vocht het me onmogelijk maakten daar precies te kijken (misschien stond er niets meer). Toch lag dit graf er uitgesproken 'romantisch' bij: het lag aan de voet van een boom (treurwilg?). Omdat de graven van de burens Baldwin en Robinson duidelijk uit het lood stonden en elk in een richting van de boom af concludeerde ik ter plekke dat het graf van de la Bourdonnais ouder moest zijn dan de boom. En zo lijkt het dus of de Natuur zelve een eerbewijs heeft willen oprichten voor deze schaker, in de vorm van een treurwilg waaronder deze maatschappelijk zo geplaagde mensenzoon is neergelegd. Maar mijn ratio ontzegt mij deze mooie variant. Ook op deze plaats heb ik foto's genomen. Maar het Lot heeft me tenslotte niet alleen maar goedgunstig willen zijn: een deel van de foto's is gemaakt toen het rolletje al op was...

Al met al was er dus nu aan deze queeste een eind gekomen. In opgewekte stemming verliet ik de kniekplaats, modder aan m'n goeie schoenen, natte plekken op de knieën van m'n broek. De zon had feller geschenen bij mijn eerste bezoek vijftien jaar geleden, maar tijdens het laatste deel van mijn opgave was hij niet achter de wolken gebleven.

McDonnell en de la Bourdonnais zijn gevonden.

PS1: Voor enkele feitelijke zaken heb ik gebruik gemaakt van "de schaaktweekamp 1834" van Max Pam.

PS2: Mocht U in mijn voetstappen willen treden dan kunt U zich veel werk besparen door gebruik te maken van de volgende gegevens: McDonnell grave 182/392, de la Bourdonnais 108/2796/RS.

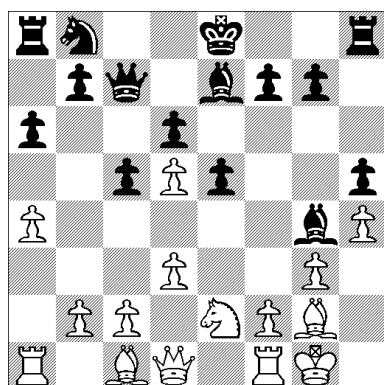
□

partij	Stop die pion!	Erwin Guijt
---------------	-----------------------	------------------------

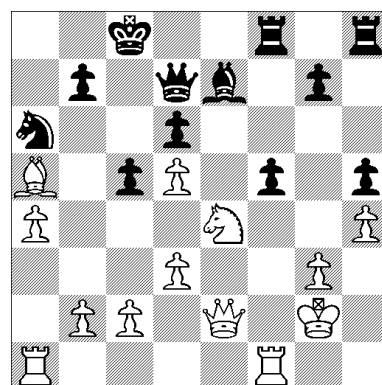
[redactie] De spelers van onderstaande partij staan niet bepaald bekend als regelmatige leveranciers van bijdragen aan de Promoot. Maar als je dan samen een boeiende en spectaculaire partij speelt, en een Promoot-redacteur staat er bij te kijken, dan zeg je toch al gauw "ja" op de vraag om die partij "even op te sturen en van wat commentaar te voorzien". Vandaar deze bijdrage van Erwin, met dank van de redactie. Advies van de redactie: naspelen!!

Jan Veldhuizen – Erwin Guijt

1. e4 c5, 2. Pc3 e6, 3. g3 a6, 4. Lg2 Dc7, 5. a4 Pf6, 6. d3 Le7, 7. Pge2 d6, 8. 0-0 h5 (niet direct een goede zet, maar hiermee probeert zwart wat dreiging te creëren in de stelling), **9. h4 e5** (om Pf4 te voorkomen, geeft alleen wel het mooie veld d5 weg), **10. Pd5 Pxd5, 11. exd5 Lg4** (lokt f3 uit, in de hoop de koningsstelling iets te verzwakken).

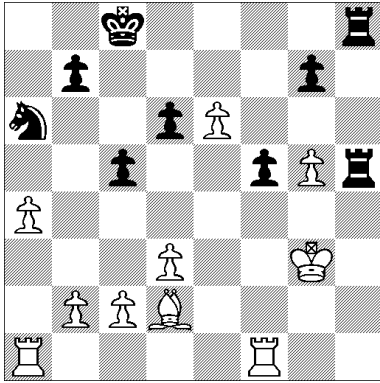

← **12. f3 Lf5, 13. Pc3 Dd7** (volgens Fritz een slechte zet, omdat je het zwarte paard moeilijk bij het spel kan betrekken; in de partij had ik daar ook last van), **14. Pe4 Lh3, 15. Kh2 Lxg2, 16. Kxg2 a5, 17. f4 exf4, 18. Lxf4** (Txf4 was beter in deze stelling, omdat je dan de toren gelijk in het spel hebt en makkelijk kan verdubbelen voor de pion op f7) **Pa6, 19. De2 0-0-0, 20. Ld2 Tdf8, 21. Lxa5 f5** →

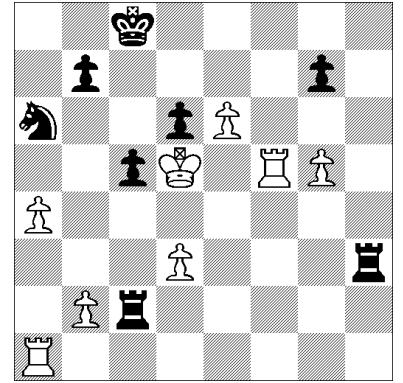

→

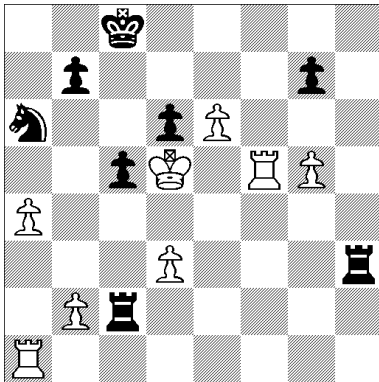
22. Pg5 Lxg5, 23. hxc5 h4 (na een poging tot een aanval van zwart neutraliseert deze zet een hoop van het zwarte spel; hier staat het ongeveer gelijk: +0.5 voor wit), **24. De6 hxc3, 25. Kxc3 Dxe6, 26. dxe6 Th5, 27. Ld2 Tfh8**

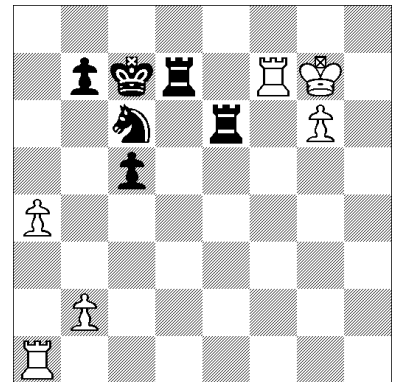
← **28. Txf5 Th3+, 29. Kf2 Th2+, 30. Ke3 T8h3+, 31. Ke4 Txd2** (in deze stelling geeft de computer remise; dit komt door: **32. Tf8+ Kc7, 33. Te1 Thh2, 34. Ke3 Pb4, 35. e7 Pe5+, 36. Kf3**, en je moet als zwart het paard geven voor remise), **32. Kd5** (dit was wel de zet waar ik met zwart het meest bang voor was, omdat het erg dicht tegen mat aanloopt) **Txc2** →

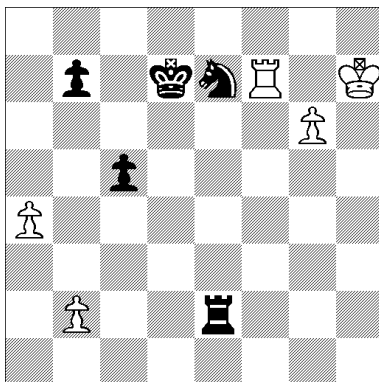
33. Kxd6 Txd3+, 34. Ke7 Te2, 35. Tf8+ Kc7

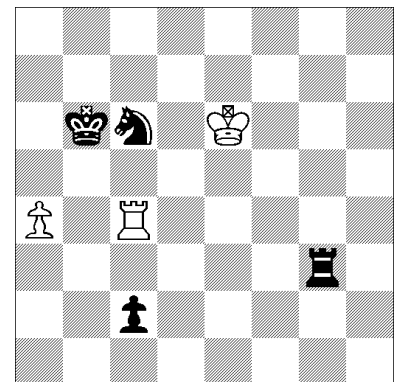
← **36. Tf7 Td7+** (niet de beste zet in de stelling, maar naar mijn mening wel de mooiste), **37. Kf8 Txd6, 38. Kxc7 Pb8, 39. g6 Pc6** →

40. Td1 Pe7 (zwart heeft het hier eigenlijk al uit handen gegeven, de computer geeft in deze stelling remise), **41. Txd7+ Kxd7, 42. Kh7** (42. Kf8 is remise) **Te2** (omdat het na 43. g7 Th2 mat is)

← **43. b3 Te3, 44. Tf1 Th3+, 45. Kg7 Tg3, 46. Tf6 Txb3, 47. Kf7 Tg3, 48. Tb6 Pxc6, 49. Txb7+ Kc6, 50. Ta7 Kb6, 51. Ta8 Pe5, 52. Ke6 Pc6** (met het doel door te lopen met de pion), **53. Th8 c4, 54. Th5 c3, 55. Tb5+ Ka6, 56. Tc5 Kb6, 57. Tc4 c2** (als de toren de pion pakt, dan vorkt het paard op d4) →

58. Kd6 Td3+, 59. Ke6 Td1 en wit geeft op (0-1).

Een leuke partij, waarbij zwart met wat vlieg- en keep werk net de pionpromotie kon tegenhouden.

□

(redactie) Redacteur-1 (die dit alles aanschouwde) vroeg zich af of zwart niet al op zet 46 de pion kon slaan: 46. ... Pxc6, 47. Txc6 Txc6+, 48. Kxc6 Kd6, enz.? Erwin zei dat hij dat gezien had maar betwijfelde of het echt winnend was. Dat is niet zo (bijdrage van redacteur-2): 49. Kf7 Kd5, 50. Ke7 Kd4, 51. Kd6 ½-½. Maar dezelfde variant met 46. ... Pxc6, 47. Txc6 Txc6+, 48. Kxc6 Ke6(!) lijkt wel (makkelijk) te winnen.

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 13)

stelling A 1. ... Dxc2+ 2. Dxc2 Txe2 0-1	stelling B 1. ... Tf8 2. Td8 Dh4+ 0-1	stelling C 1. ... Lg1 0-1
--	---	--

Wit / zwart speelt en wint (blz. 21)

stelling 1 1. Ph6+ Kh8 2. Tf8+ Dxf8 3. Lxg7+ Dxc7 4. Dd8+ 1-0	stelling 2 1. Tag1+ (1. Thg1+? Tg3 en zwart wint) 1. ... Tg3 2. Dh8+ Kxh8 3. hxc3+ Kg8 4. gxf4+ 1-0
stelling 3 1. ... Pa4 0-1 (vanwege de dreiging 2. ... Td8#)	stelling 4 1. ... Dxd2+ 2. Lxd2 e3+ 0-1 (3. Kxe3 Pd5+) (3. Lxe3 Pe4+) (3. Ke1 exd2+, 4. Kxd2 Pe4+)
stelling 5 1. ... Dg4 0-1 (2. Txe3 Dd1#) (2. Pf3 Dc4+, 3. Dxc4 dxc4+, 4. Kxc4 Txe2)	stelling 6 1. Lc2 Dxc2 2. Pd3 Kg8 3. Dxc7+ Kf7 4. Pe5+ Ke6 5. Dxc2 1-0
stelling 7 1. ... Dxd4 2. Dxd4 Pg3+ 3. Kg1 Pe2+ 4. Kh1 Pxd4 0-1	stelling 8 1. ... Lxd5+ 2. Tfxd5 Dxd5+ 3. Txd5 Tf1+ 4. Kg2 Tg1# mat

Agenda t/m zomer 2023

juni 2023

ma 5 juni	19:45	[35] periode 3 – ronde 12	
ma 12 juni	20:00	rapid 3-daagse ronde 1 + 2 + 3	
ma 19 juni	20:00	rapid 3-daagse ronde 4 + 5 + 6	
ma 26 juni	20:00	rapid 3-daagse ronde 7 + 8 + 9	

juli 2023

ma 3 juli	20:00	zomercompetitie ronde 1 + 2	
ma 10 juli	20:00	zomercompetitie ronde 3 + 4	
ma 17 juli	20:00	zomercompetitie ronde 5 + 6	
ma 24 juli	20:00	zomercompetitie ronde 7 + 8	
ma 31 juli	20:00	zomercompetitie ronde 9 + 10	

augustus 2023

ma 7 aug	20:00	zomercompetitie ronde 11 + 12	
ma 14 aug	20:00	zomercompetitie ronde 13 + 14	
ma 21 aug	20:00	zomercompetitie ronde 15 + 16	
ma 28 aug	20:00	zomercompetitie ronde 17 + 18	

september 2023

ma 4 sept	20:00	opening seizoen 2023-2024	
ma 11 sept	19:45	[1] periode 1 – ronde 1	